

Дала Ийсагахула Яхъья-векална ДОВЗИЙТИНАРГ

Дала Ийсагахула Яхъья-векална довзийтинарг Ийсан нах Iазапехъ хиллачу хенахъ яздина дара, хIунда аьлча уьш Дала леррина къобалвина Ийса Веза Эла хиларх тешнера. Яздархочун коьрта Iалашонаш ю дешархой иракарахIиттор а, царна дегайовхо ялар а, иштта шаьш баланаш а, Iазапаш а ловш долчу хенахъ кхидIа тешаме дисаре кхайкхар а.

Тептар тIехъ йоккха меттиг дIалоцуш ду Дала довзийтина цхьадолу гIуллакхаш а, Дала хIиттийна цхьадолу суьрташ а. Уьш билгалонаш-кахъ дуьйцуш ду. Ийсах тешна болу хIетахьлера нах цу билгалонех кхетар бара, амма кхечарна массарна а церан маьIна девзар дацара. Мукъаман дакъош санна, кху тептаран ойланаш тайп-тайпана суьрташ хIиттарца мосуьйттазза карлайоуш ю. Тептаран маьIна ма-дарра муха дан деза аьлла, тайп-тайпана хетарш делахъ а, цуьнан коьрта ойла шеко йоцуш иштта ю: Веза Эла волчу, Ша леррина Къобалвинчуьнгахула Дала тIаьхьара а Шен мостагIашна тIехъ (царна юкьахъ иблис а долуш) кхоччуш толам боккхур бу. И толам баккхар чекхдаьллачул тIаьхьа, Шена тешаме болу нах декъалбийр бу Цо, керла стигал а, керла латта а луш.

Дешхьалхе

1 ¹Шен ялхошна кестта хила дезарг довзийтархьама, Ша леррина къобалвинчу Ийсагахула гучуяьккхира Дала и къайле. Цо иза Шен ялхо волчу Яхъьяга дIахайтира, цунна тIе Шен малик а дахийтина. ²Яхъяс ма-дарра дийцира Делан дашах а, Дала леррина къобалвинчу Ийсас динчу тоьшаллех а лаьцна шена мел гинарг. ³Декъала ву хIара Делера бинчу хааман дешнаш доьшург. Декъала бу, цу хааме ла а ду-гIуш, хааман тептар тIехъ яздинарг лардийраш, и дерриге а кестта хир долу дела.

Ийсах тешначу динан ворхI тобане дахьийтина маршаллаш

⁴Векал волчу Яхъяс Асия-махкарчу динан ворхI тобане яздо:

Делан дика а, синпаргIато а хуьлийла шуна даим волуш волчу а, хилла волчу а, вогIун волчу Делера а, иштта Цуьнан Iаршана* хьалха лаьтташ долчу ворхI синера а, ⁵билгала бакъволу теш волчу а, дуьхьара белларчарна юкъара денвелла волчу а, лаьттарчу паччахьийн Олахо волчу а Дала леррина къобалвинчу Ийсагара а.

Вай дукха а дезаш, вайн къиноьх Шен цIийца вай кIелхьара а даьхна, ⁶Цо вайх динан дайн пачхьалкх йина, Шен Да волчу Далла хьалха вайга гIуллакх дайтархьама. Сийлалла а, нуьцкъалалла а хуьлийла Цуьнан ерриг а тIейогIучу заманна. Амин.

⁷ Хьажал, Иза мархашца охьавуссур ву,
тIаккха массарна гур а ву Иза,
ур-атталла Цунах гоьмукъ чекхбаьккхинчарна а тIехъ.

Лаьттарчу дерриге а тукхамаша белхар дийр ду Цунах.

Иза иштта билгал хир а ма ду! Амин!

⁸«Со ву массо а хIума Долийнарг а, чекхдоккху Верг а, – боху Везачу Дала. – Со ву волуш волу а, хилла волу а, вогIун волу а Нуьцкъалниг».

Дала леррина Къобалвинчо Ша Яхъьяна гучуовоккху

⁹Шу а, шун ваша Яхъья волу со а цхьатерра Ийсах тешарна, шуьца цхьаьна Цуьнан олаллехъ болчара хьогьучу баланашкахъ дакъа лаца доьналла долуш ву со. Иштта, Делан дош дIасадаржорна а, Ийсах тоьшалла дарна а, таIзар а деш, Патмас цIе йолчу гIайренна тIе вахийтинера со. ¹⁰Везачу Элана леринчу дийнахъ Делан Са суна тIе доьссира, тIаккха сайна тIехьа чIогIа аз хезира суна, турби чуьра схьадолуш санна. ¹¹Цо бохура: «Хъайна гушдерг тептар тIе дIа а яздай, динан ворхIе а тобанийн гуламашка дIадахьийта. И тобанаш ю хIокху гIаланашкахъ: Эпасехъ, Симранехъ, Паргамехъ, Тхъайтирехъ, Сардисехъ, Палидалпехъ, Лаудикехъ».

¹²И суна хезнарг хьенан аз ду те аьлла, со юяхаььжира. Со юяхаььжча, суна гира деших бина ворхI стогар. ¹³Ткъа оцу ворхI стогарна юкьахъ лаьтташ «адамийн кIантах тера цхьаь» вара. Цунна тIехъ еха бедар яра, ткъа цуьнан некхана гонах хьарчийна деших дина доьхка дара. ¹⁴Цуьнан

* ^{1:4} *Iарш* – Делан стигалахъ йолу олаллин меттиг.

^{1:4}Арадаккхар 3:14; Довзийтинарг 4:8. ^{1:5}ЕшаI-ЯхIу 55:4; Забур 88:28. ^{1:6}Арадаккхар 19:6; Довзийтинарг 5:10. ^{1:7}Даниал 7:13; Маттай 24:30; Марк 13:26; Лака 21:27; 1 Тассалникахошка 4:17; Закри-ЯхIу 12:10; Яхъья 19:34, 37. ^{1:8}Довзийтинарг 22:13; Арадаккхар 3:14. ^{1:13}Даниал 7:13; Даниал 10:5. ^{1:14}Даниал 7:9. ^{1:14}Даниал 10:6.

коьрта тIера месаш, тIаргIа а, ло а санна, кIайн яра. БIаьргаш а дара Цуьнан йогу алу санна. ¹⁵Цуьнан когаш пешахь лалийначу, кьегачу цIастанах тера бара. Чухчарин* гIовгIа санна дара Цуьнан аз. ¹⁶Цуьнан аьтту куьйгахь ворхI седа бара. Цуьнан багара схьадолура шинна а агIор ира долу тур. Цуьнан юьхь а, шен нуьцкьалаллин нуьрехь болу малх санна, лепаш яра. ¹⁷Сайна и гича, велча санна, Цуьнан когашка вуьйжира со. Ткьа Цо, суна тIе аьтту куьг а диллина, соьга элира: «Ма кхера. Со ву Хьалхарниг а, ТIаьхьхарниг а. ¹⁸Со ву дийна Верг. Со велла вара, амма хIинца Со ерриг а тIейогIучу заманна дийна ву. Сан карахь ду Южаллин а, эхартан а догIанаш. ¹⁹Иштта, дIаязде хьайна гиначух а, долуш долчух а, хиндолчух а лаьцна. ²⁰Сан аьтту куьйгахь хьуна гиначу ворхI седанан а, ворхI дашо стогаран а кьайле иштта ю: ворхI седа – уьш Иийсах тешначийн динан ворхI тобанан маликаш ду бохург ду. Ткьа хьуна гина болу ворхI стогар – уьш ворхIе а динан тобанийн гулам бу».

Эпас-гIаларчу динан тобане яздина кехат

2 ¹«Эпас-гIаларчу динан тобанан малике дIаязде: Иштта боху, Шен аьтту куьйга ворхI седа схьа а лаьцна, деших бина болчу ворхI стогарна юккьехула лелаш Волчо: ²„Девза Суна шун гIуллакхаш. Хаьа Суна аша кьахьобгийла а, шу доьналла долуш дуйла а, мекара адамаш аша ловш доцийла а. Шашь векалш ду бохурш а аша зийна, ткьа уьш харцIуьйш хилар а шуна хьйна. ³Шу доьналла долуш ду, Сан дуьхьа аша баланаш хьийгира, амма шу ца дуьйхира. ⁴Делахь а, шуна дуьхьалдаккха хIума ду Сан: аша шайн дуьхьхарлера безам дIатесна. ⁵Иштта, шашь мичара охьаэгна дага а дайийтий, метта а дуьйлий, шашь юьхьанца лелийна долу гIуллакхаш леладе. Нагахь шашь далийтинчу кьинойх шу дIа ца дерзахь, шу долчу а веана, Ас меттабоккхур бу шун стогар. ⁶Делахь а цхьа дика хIума ду шун: никласхойн гIуллакхаш Суна цадезаре терра, шуна а уьш ца дезаш хилар.

⁷Лергаш долчо ладугIийла Делан Сино динан тобанашка бохучуьнга: ‘Тоблачунна бакьо лур ю Ас Делан ялсаманина юккьехь лаьтташ долчу дахаран дитта тIера стом баа’».

Симран-гIаларчу динан тобане яздина кехат

⁸Симран-гIаларчу динан тобанан малике а дIаязде: «Иштта боху, хьалха вала а велла, ткьа хIинца дийна волчу хьалхара а, тIаьхьхара а Волчо: ⁹„Суна евза шун халонаш а, шун кьоьлла а, делахь а

* ^{1:15} Чухчари – лакхара охьадогIу дуккха а долу хи.

^{1:15} Яхьазкхиал 1:24; 43:2. ^{1:17} ЕшаI-ЯхIу 44:6; 48:12; Довзийтинарг 2:8; 22:13.

^{2:7} Доладалар 2:9; Довзийтинарг 22:2; Яхьазкхиал 28:13; 31:8 (Грекийн).

^{2:8} ЕшаI-ЯхIу 44:6; 48:12; Довзийтинарг 1:17; 22:13.

шу-м хьал долуш ду. Иблисан гуламах болчара, шашь Делан нах болчу жуьгтех боьцшехь, царах ду бохуш, шух лаьцна дуьйцу вон хабарш а Суна хууш ду. ¹⁰Шашь лан дезар долчу цхьана а хIуманах ма кхера. Иштта, шу зерхьама, шух цхьадерш иблисо набахти чу даладойтур ду. ТIаккха иттех дийнахь баланаш ловр бу аша. Шашь делла дIадовлалц тешаш хилаш, тIаккха Толаман таж санна, Аса шуна хедар доцу дахар лур ду.

¹¹Лергаш долчо ладугIийла Делан Сино динан тобанашка бохучуьнга: ‘Толам баьккхинчун шолгIа валар хир дац’».

Паргам-гIаларчу динан тобане яздина кехат

¹²«Паргам-гIаларчу динан тобанан малике а дIаязде:

Иштта боху Шен карахь шинна а агIор ира долу тур Долчо: ¹³„Девза Суна иблисан олаллин гIантана гонах шу дехаш хилар. Аша Сан цIе ларамехь а лелийна, Сох долу шун тешар дIа а ца даьлла, ур-атталла иблис дехаш долчу шун гIалахь Сан тешаме теш волу Антапи вийначу хенахь а. ¹⁴Делахь а, шуна дуьхьалдаккха цхьацца хIума ду Сан. БалиIаман хьехамаш тIелаьцна болу цхьаболу нах бу шуна юкьахь. Израилхошка кьилахь долу гIуллакхаш леладайтта Iамийнера цо Балакх-паччахь. Цара, цIушна сагIина лерина еана хIума а йоуьйтуш, Далла хьалха сийсаза долу хIума леладойтура исраилхошка. ¹⁵Иштта, никласхойн хьехамаш ларбеш болу цхьаболу нах а бу шуна юкьахь. ¹⁶Метта а дуьйлий, Соьгахьа юхадерза! Нагахь Ас бохург аша ца дахь, Со кестта вогIур ву шу долчу. ТIаккха Сайн багара схьадолучу туьраца летар ву Со царах.

¹⁷Лергаш долчо ладугIийла Делан Сино динан тобанашка бохучуьнга: ‘Толам баьккхинчунна кьайлаьккхинчу „манна“ олучу кхачанан буьртигийн дакьа лур ду Ас. Цунна кIайн тIулг а лур бу Ас, тIеязийна керла цIе а йолуш. И цIе цхьанна а хуур яц, иза йолчунна бен’».

Тхьайтир-гIаларчу динан тобане яздина кехат

¹⁸«Иштта Тхьайтир-гIаларчу динан тобанан малике а дIаязде:

Иштта боху бIаьргаш цIеран алу санна а, когаш кьегачу цIастанах санна а болчу Делан КIанта. ¹⁹„Суна девза шун гIуллакхаш а, безам а, тешар а, аша гIо дар а, шу доьналла долуш хилар а. Иштта Суна хаьа шун тIаьхьхарлера гIуллакхаш хьалха дина долчу гIуллакхел сов дуйла а. ²⁰Ткьа шуна дуьхьалдаккха иштта хIума ду Сан. Делера хаам болуш ю бохучу Изабал цIе йолчу зудчунна дан магош доцу гIуллакхаш дан некь ло аша. Шен хьехамашца Сан ялхой тилабо цо, цаьрга сийсаза долу хIуманаш а леладойтуш, цIушна сагIина еана хIума а йоуьйтуш. ²¹Аса Сайна тIеерза

^{2:11} Довзийтинарг 20:14; 21:8. ^{2:14} Лелар 22:5, 7; 31:16; Карлабаьккхинарг 23:4; Лелар 25:1-3. ^{2:17} Арадаккхар 16:14, 15; 16:33, 34; Яхьья 6:48-50; ЕшаI-ЯхIу 62:2; 65:15. ^{2:18} Даниал 10:6. ^{2:20} Сулим 16:31; Сулим 9:22, 30.

хан еллера цунна, амма цунна ца лаа ша лелийначу сийсазчу гуллакхех дӀаерза. ²²Хинца Ас цамгарийн Ӏазап хьобгуйтур ду цуьнга. Цуьнца цхьаьна кӀилахь долу гуллакхаш лелийнарш а боккхачу баланехь хир бу, шайш цуьнца лелийначу гуллакхашна дохко а бевлла, уьш Суна тӀе ца берзахь. ²³Цуьннан бераш а хӀаллакдийр ду Ас. ТӀаккха кхетар бу динан массо а тобанашкахь берш, шайн дегнаш а, ойланаш а зуйш верг Со хиларх. Шуна хӀоранна а, шун гуллакхашка хьаьжжина, хьакь дерг дӀалур ду Ас.

²⁴Ткъа, кхечу наха туьдуш ма-хиллара, «иблисан кӀайленийн кӀоргенаш» шайна евзина доцчу а, Изабалан хьехамашна тӀаьхьахӀиттина доцчу а шуга, тхьайтирхойх кхиболчаьрга, Ас боху: «Лан ницкъ кхочур боцу кхийолу халонаш тӀе ца йохку Ас шуна. ²⁵Ткъа шу, Со схьаваллалц, шайн долуш дерг лар а деш, лела». ²⁶⁻²⁸Толам а боккхуш, Сан гуллакхаш чекхдовллалц кхочушдеш волчунна, Сан Дас Суна яларе терра,

«кхечу кӀаьмнех болчарна тӀехь олалла дан бакьо лур ю Ас.

Цо аьчка гӀожаца царна тӀехь олалла дийр ду,
кхийра пхьегӀаш санна, отур а бу уьш».

Цунна лур бу Ас гуьйренан седа.

²⁹Лергаш долчо ладугӀийла Делан Сино динан тобанашка бохучуьнга“».

Сардис-гӀаларчу динан тобане яздина кехат

3¹«Сардис-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде:
Иштта боху Шегахь Делан ворхӀ Са а, ворхӀ седа а Болчо: „Девза Суна шун гуллакхаш. Аша, шайш дийна долуш санна, цӀераш лелайо, амма шу делла ду. ²Сама а довлий, шайна чохь дисина долу тешар чӀагӀде, иза хӀаллакхилале. Хунда аьлча Суна карийна, аша деш долу гуллакхаш Сан Далла хьалха кхоччуш чекхдевлла цахилар. ³Шайш тӀеэцна болу а, шайна хезна болу а хьехамаш дагахь латтабе! Уьш лар а бе, шайн кӀиношна дохко а довлий, Далла тӀе а дерза. Нагахь шу сама ца довлахь, кӀу санна, шуна ца мьоттучу хенахь вогӀур ву Со. ⁴Бакьду, шуна юкьаьхь масех стаг ву шайн бедарш кӀилахь долу гуллакхаш дарца бехъяза. Уьш, кӀайн духарш а дуьйхина, Соьца лелар бу, хунда аьлча уьш иштта лела хьакь долуш бу. ⁵Толам баьккхинчунна тӀе кӀайн духар духур ду. Цуьннан цӀе дахаран тептар тӀера Ас дӀа а йойур яц. Иза Сан долахь хиларх тоьшалла а дийр ду Ас Сайн Дена а, Цуьннан маликашна а хьалха.

⁶Лергаш долчо ладугӀийла Делан Сино динан тобанашка бохучуьнга“».

^{2:23} Забур 7:10; Ярми-ЯхӀу 17:10; Забур 61:13. ^{2:26, 27} Забур 2:8, 9 (Грекийн).

^{3:3} Маттай 24:43, 44; Лака 12:39, 40; Довзийтинарг 16:15. ^{3:5} Арадаккхар 32:32, 33; Забур 68:29; Довзийтинарг 20:12; Маттай 10:32; Лака 12:8.

Палидалпи-гӀаларчу динан тобане яздина кехат

⁷«Палидалпи-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде:

Иштта боху веза а, билггал бакь а волчу Шен карахь Даудан догӀа Долчо. Цо неӀ дӀаястахь, цхьаьнгте а иза дӀакьовлалур яц. Цо неӀ дӀакьовлахь, цхьаьнгте а иза дӀаясталур яц. ⁸„Девза Суна шун гуллакхаш. Хьовсал! Цхьаьнгте а дӀакьовлалур йоцу неӀ дӀайиллина Ас шуна хьалха. Шун ницкъ кӀезиг беллахь а, аша Сан дош а лардина, Со дӀа а ца тесна. ⁹Гой шуна! Аьшпаш а буттуш, шайш боццушехь, жуьгти ду бохуш болу иблисан гуламах берш Ас шуна хьалха дӀахӀиттор бу, шун когашка уьш охьа а тогуьйтуш. Хуур ду царна, Суна шу дезийла. ¹⁰Дьоналла долуш хила аьлла, Аса шайна дина омра аша лардина дела, Аса а лардийр ду шу, лаьттахь дехаш долу адамаш зерхьама, кху дуьнен чу массанхьа а баланаш тӀебоуьйтур болчу заманах. ¹¹Кестта вогӀур ву Со. Шайн долуш дерг ларделаш, цхьаьнгте а шайгара толам баккхаран таж дӀа ца даккхийта. ¹²Толам баьккхинарш Сан Делан цӀа чохь бӀогӀам хилла дӀахӀуьттур бу, цу чӀуьра кхин ара а бевр бац. Царна тӀехь Сайн Делан цӀе а языййр ю Ас, Сайн Делан гӀалин цӀе а языййр ю. Иза Сан Делера стигалара охьайогӀуш йолчу Ярушалайм-гӀалин цӀе хир ю. Сайн керла цӀе а языййр ю Ас царна тӀехь.

¹³Лергаш долчо ладугӀийла Делан Сино динан тобанашка бохучуьнга“».

Лаудика-гӀаларчу динан тобане яздина кехат

¹⁴«Лаудика-гӀаларчу динан тобанан малике а дӀаязде:

Иштта боху Ша Амин волчу, Дала кхоьблина долчун Хьоста Ша волчу, тешам а болуш, билггал бакьволчу Тешо: ¹⁵„Девза Суна шун гуллакхаш – шу я шийла а дац, я довха а дац. Я шийла, я довха делара шу! ¹⁶Довха а, шийла а доцуш, шу мела хиларна, Ас Сайн багара а дӀадохур ду шу. ¹⁷Хунда аьлча аша боху: «Тхо дехаш а ду, хьал долуш а ду, тхуна оьшуш хӀумма а дац». Ткъа шу ца кхета шайш ирс дайна а, декъаза а, кӀен а, бӀаьрзе а, дерзина а хиларх! ¹⁸Ас иштта хьехам бо шуна: шайш хьал долуш хилийтархьама, цӀергахь дахчийна деши эца шайна Соьгара. КӀайн духар а эца шайна, иза, тӀе а дуьйхина, шайн эхье меттигаш дӀахьульярхьама! Хьакхар а эций, иза бӀаьргех хьакха, бӀаьрса дайитархьама! ¹⁹Сайна везарг, метта а валош, таӀзарца нисво Ас. Цундела, дикане а кхийдаш, даггара Далла тӀедерза! ²⁰Хьовсал! Со, неӀарах пӀелг а бетташ, лаьтташ ву. Сан аз а хезна, неӀ дӀайиллинчун цӀа чу вер ву Со. Цуьнца цхьаьна хӀума юур ю Ас, ткъа иза Соьца шуьне хуур ву. ²¹Толам а баьккхина, Сайн Ден Ӏаршана уллохь долчу пачахьан гӀанта тӀе Со охьахааре терра, толам

^{3:7} ЕшаӀ-ЯхӀу 22:22; Аюб 12:14. ^{3:9} ЕшаӀ-ЯхӀу 49:23; 60:14; ЕшаӀ-ЯхӀу 43:4.

^{3:12} Довзийтинарг 21:2; ЕшаӀ-ЯхӀу 62:2; 65:15. ^{3:14} Кицанаш 8:22. ^{3:19} Кицанаш 3:12; Ӏебархошка 12:6.

баьккхинчунна бакьо лур ю Ас Сайн Иаршана уллохь долчу паччахьан ганта тIе охьахаа.

²²Лергаш долчо ладугИийла Делан Сино динан тобанашка бохучуьнга“».

Стигаларчу Иаршана гонах

4 ¹Цул тIаьхьа со хьалахьаьжира. Стигалахь дIаеллаелла неI гира суна. Хьалха а хезна долу, турбана чуьра арадолуш санна долу, аз хезира суна. Цу озо соьга бохура: «Хьалавала кхуза, кхул тIаьхьа хила дезарг гойтур ду Ас хьуна». ²Цу сохьта суна тIе Делан Са доьссира. ТIаккха суна гира стигалахь лаьтташ йолу Делан Иарш, шена тIехь охьахиьна Верг а волуш. ³Цу охьахиьна Волчун юьхьсибат, «яспис», «сардис» цIе йолу деза тIулгаш санна, можачу а, цIечу а басахь лепара. Цуьнан гIантана гонах, «изумруд» цIе йолу тIулг санна, лепаш стелаIад дара. ⁴Иаршана гобаьккхина кхин а ткъе диь паччахьан гIант дара. Царна тIе хиьна ткъе виь къано вара. Къаношна тIехь кIайн духар дара. Церан кортош тIе диллина дашо таьжнаш дара. ⁵Цу Иаршах схьадетташ стелахаьштиг а дара, схьахезаш аьзнаш а дара, серладуьйлуш детташ ткъес а дара. ГIантана хьалха богуш ворхI къуьда бара. Уьш Делан ворхI Са ду. ⁶Цу Иаршана хьалха чекх са гучу ангалих тера болу ангалин хIорд бара.

Ткъа Иарш лаьттачу меттигна юккъехь а, Иаршана гонах а лаьтташ диь дийнат дара. Хьалх̄а а, тIехь̄а а шорта бIаьргаш дара церан. ⁷Дийнатех цхьаь лобмах тера дара. ШолгIа дийнат старгIанах тера дара. КхозлагIчу дийнатан, адаман санна, юьхь яра. ДоьалгIаниг тIемаьйллачу аьрзунах тера дара. ⁸Цу деьа а дийнатан хIораннан а гонах ялх-ялх тIам бара, ткъа царна чуьра схьакъегаш бIаьргаш бара. Цара, дийнаххьий, буьйсанный, сацам а боцуш, кхойкхура:

«Веза ву, веза ву, веза ву Веза Эла,
хилла волу а, волуш волу а, вогIун волу а
массо ницкъийн Веза Дела», – бохуш.

⁹Цу дийнаташа Иаршана тIе хиьна волчу, ерриг а тIейогIучу заманна а вехаш Волчун сийдеш, Иза ваз а веш, баркаллаш мосазза олу а, ¹⁰и ткъе виь къано Иаршана тIехь хиьна Волчунна хьалха охьа а вужий, ерриг а тIейогIучу заманна вехаш Волчунна суждане вьду. Цара, шайн таьжнаш Иаршана хьалха охьа а докхуш, олу:

¹¹ «Хьакь долуш ву Хьо, тхан Веза Эла волу Дела,
сийлалла а, ларам а, ницкъ а дIаэца.

ХIунда аьлча Ахь кхоьल्लीна ду дерриг а.
И дерриг а Хьан лаамца долуш а ду, кхоьल्लीна а ду».

^{4:2, 3}Яхьазкхиал 1:26-28; 10:1. ^{4:5}Арадаккхар 19:16; Довзийтинарг 8:5; 11:19; 16:18; Яхьазкхиал 1:13; Довзийтинарг 1:4; Закри-ЯхIу 4:2. ^{4:6}Яхьазкхиал 1:22. ^{4:6, 7}Яхьазкхиал 1:5-10; 10:14. ^{4:8}Яхьазкхиал 1:18; 10:12; ЕшаI-ЯхIу 6:2, 3.

Тептар а, Иахар а

5 ¹ТIаккха Иаршана тIехь охьахиьна Iаш Волчун аьтту куьйгахь хьарчийна тептар гира суна. Цу хьарчийначу тептаран шинна а агIор йозанаш дара. И тептар, ворхI мухIар а тоьхна, дIакъевлина дара. ²Ницкъболу малик а гира суна. Цо, чIогIачу озаца кхайкхам беш, хьоттура: «Мила ву, хIокху тептар тIера мухIарш дIа а даьхна, иза дIаделла хьакь верг?» ³Стигалахь, лаьттахь, я лаьтта бухахь* цхьаннан а йиш яцара и тептар дIаделла а, я цу тIе хьажа а. ⁴И тептар дIа а диллина, иза деша а, я цу тIе хьажа а цхьа а хьакь цахиларна, со дуккха а вилхира. ⁵Оцу къанойх цхьаммо элира соьга: «Ма велха! ХIара ду ЯхIудан тайпанах долу Лом: Даудан Орам. Цо толам баьккхина, Цуьнан йиш ю цу тептар тIера ворхI мухIар дIадаккха а, иза дIаделла а».

⁶ТIаккха со дIахьаьжча, суна гира и Иарш лаьттачу меттигна юккъехь, цу дийнаташна а, къаношна а юккъехь лаьтташ болу Иахар. Иза, сагIина лерина бийна болуш санна, бара. Цуьнан ворхI маIа а, ворхI бIаьрг а бара. Дерриг а лаьтта тIедахийтина долу Делан ворхI Са дара уьш. ⁷Иахаро Иаршана тIе хиьна Волчун аьтту куьйгара и тептар схьайцира. ⁸ТIаккха, Цо и тептар караэцча, диь дийнат а, ткъе виь къано а Иахарна хьалха охьавуьйжира. Цаьргахь хIорангахь а мерз-пондарш а, дашо боганаш а дара. И боганаш хаза хьожа йогIучу хIуманах дуьзна дара. Боганаш чохь дерш Делан долахь болчеран доIанаш дара. ⁹Цара, керла эшар а локхуш, бохура:

«Хьакь долуш ву Хьо,
и тептар схьа а эцна,
цу тIера мухIарш дIадаха,
хIунда аьлча Хьо вийна вара.
ХIора тайпанашна а, меттанашна а, хIора халкъана а,
къомана а тIера
Делан дуьхьа Хьайн цIий Iанорца адаманашна тIера мах
дIабелира Ахьа.

¹⁰ Динан дайн пачхьалкх царах йина Ахьа,
цаьрга Хьайна гуллакх дайтархьама.
Ткъа цара кху Лаьтта тIехь паччахьалла дийр ду».

¹¹Суна дуккха а маликаш гира, церан аьзнаш а хезира. Уьш Иаршана а, цигахь долчу дийнаташна а, къаношна а гонах дара. Дагарлур доцуш,

* ^{5:3}Лаьтта бухахь – иза эхартехь бохург ду (хьажал 1:18).

^{5:1}Яхьазкхиал 2:9, 10; ЕшаI-ЯхIу 29:11. ^{5:5}Доладалар 49:9; ЕшаI-ЯхIу 11:1, 10. ^{5:6}ЕшаI-ЯхIу 53:7; Закри-ЯхIу 4:10. ^{5:8}Забур 140:2. ^{5:9}Забур 32:3; 97:1; ЕшаI-ЯхIу 42:10. ^{5:10}Арадаккхар 19:6; Довзийтинарг 1:6. ^{5:11}Даниал 7:10.

эзарнашкахь дукха дара и маликаш – эзарзза эзарнаш. ¹²Цара, аз чIагI а деш, олура:

«Бийна болу Iахар хьакъ долуш бу
нуьцкъалалла а, хьал а, хьекъалалла а, чIагIо а,
ларам а, сийлалла а, хастам а дIаэца».

¹³Стигалахь а, лаьттахь а, лаьттана бухахь а, хIорда тIехь а Дала кхоьллинчу хIора хIумано а – царна чохь долчу массо хIумано а – олуш хезира суна:

«Хастам, ларам, сийлалла, оллала ерриг а тIейогIучу заманна хуьлийла
Iаршана тIехь хиьна Волчун а, Iахаран а».

¹⁴Ткъа цу деъа а дийнато олура: «Амин». Къаной, охьа а эгна, суждане бахара.

ВорхI мухIар дIадаккхар

6 ¹ТIаккха суна гира Iахаро ворхI мухIарх цхьаь дIадоккхуш. Юха суна хезира цу деа дийнатах цхьаммо стигала къекъаш санна долчу озаца олуш: «Схъавола!» ²Со дIахьаьжча, суна кIайн дин гира. Цу тIехь, карахь Iад а долуш, бере вара. Цуьнга толаман таж делира. ТIаккха и толам боккхуш верг толам баккха вахара.

³Iахаро шолгIа мухIар дIадаьккхича, суна хезира шолгIачу дийнато олуш: «Схъавола!» ⁴ТIаккха расха болу кхин дин арабелира. Цу тIе хиьна волчунна бакъо елира Лаьтгара машар бохо а, адамашка вовшийн дайийта а. Оцу беречуьнга доккха тур делира.

⁵Iахаро кхоалгIа мухIар дIадаьккхича, суна хезира кхоалгIачу дийнато олуш: «Схъавола!» Со дIахьаьжча, суна Iаьржа дин гира. Цу тIехь бере вара, цуьнан карахь терза дара. ⁶Деа дийнатана юкъяра адаман санна долу аз хезира суна: «Цхьана дийнан алапа долччул ахча а луш, кIен деман цхьа кана я мекхан деман кхо кана схъаоьцу. Зайтдаьтта а, чагIар а талха ма де!»

⁷ТIаккха Iахаро доьалгIа мухIар дIадаьккхича, суна хезира доьалгIачу дийнатан озо олуш: «Схъавола!» ⁸Со дIахьаьжча, сира дин гира суна. Цунна тIехиьна «Южалла» цIе йолу бере вара, шена тIаьхьахIоьттина эхарт а долуш. Царна бакъо елира Лаьттарчу адамиьн доьалгIа дакъа туьрах а, мацаллах а, цамгарех а далийта а, иштта Лаьттарчу акхарошка уьш дайийта а.

⁹Цо пхьоьалгIа мухIар дIадаьккхича, сагIа доккхучу кхерчана бухахь Делан дош кхайкхор бахъанехь а, цара до тоьшаллаш лардар бахъанехь а дайина хилла синош гира суна. ¹⁰Уьш айдинчу озаца кхайкхира: «Мел Iийр ву те Хьо, Хьалдолу Эла, веза а, тешаме а Верг, Лаьттахь бехаш болчарна кхел ца еш а, тхан ций Iанорна царна таIзар ца деш а?» – аьлла.

¹¹ТIаккха царна хIоранна а кIайн духар делира. Цаьрга элира, кхин а кIеззиг йолчу ханна сатоха аьлла. Иштта хила дезара, цаьрга терра Iийсана

^{6:2} Закри-ЯхIу 1:8; 6:3, 6. ^{6:4} Закри-ЯхIу 1:8; 6:2. ^{6:5} Закри-ЯхIу 6:2, 6. ^{6:8} Яхъазкхиал 14:21.

гIуллакх деш болчу а, уьш санна байина хин болчу а, динан вежарийн терахь кхочушхиллалц.

¹²Суна гира Iахаро йолхалгIа мухIар дIадоккхуш. ТIаккха чIогIа мохк бегийра. Малх а, Iаьржачу тIерган духар тIедуьйхича санна, кхоьлира. Стигалара бутт а, ций санна, цийбелира. ¹³ЦIеххьана баьллачу чехкачу мохо инжиран дитташна тIера хилаза долу церан стоьмаш эгош санна, стигалара седарчий а Лаьтта тIе охъайигира. ¹⁴Стигал а, хьарчийна долу тептар санна, дIа а хьаьрчина, дIахьульелира. ХIора лам а, гIайре а меттахъаьккхира. ¹⁵Лаьтгара паччахьаш а, церан уллоранаш а, тIеман хьаькамаш а, хьалдерш а, нуьцкъалнаш а, массо леш а, паргIат берш а хьехашна чохь а, чIажашна чохь а дIалевчкьира. ¹⁶Цара лаьмнашка а, тархашка а бохура: «Тхуна тIе а эгий, дIахьулдейша тхо Iарша тIехь хиьна Волчунна гарх а, Iахаран таIзарх а. ¹⁷Цара таIзар даран къематде тIедеана. Иза хьаьнга лалур ду те?»

МухIар тIетохарца билгалваьккхина волу цхьа бIе шовзткъе виь эзар стаг

7 ¹Цул тIаьхьа суна диь малик гира. И маликаш лаьттан еа а агIор лаьтташ дара. Цара Лаьттан еа маьIера хьобкху биь мох дIалаьцнера, иза я лаьттана тIе, я хIордана тIе, я цхьанна а диттана тIе ца бахийтархьама. ²ТIаккха кхин а цхьа малик гира суна. Иза малхбалехьара хьаладолуш дара. Цуьнан карахь дийна волуш волчу Делан мухIар дара. Оцу малико лаьттана а, хIордана а зулам дан бакъо еллачу деа малике, мохь туххуш, айдинчу озаца элира: ³«Вайн Далла гIуллакх деш болчеран хьаьжнаш тIе мухIар тоххалц, зулам ма делаш я лаьттана, я хIордашна, я дитташна». ⁴И мухIар а тоьхна, билгалваьккхинарг маса стаг ву олуш а хезира суна. Уьш исраилхойн массо а тIаьхьенах волу цхьа бIе шовзткъе виь эзар стаг вара.

⁵ Иштта, ЯхIудан тIаьхьенах волчу шийтта эзар стагана тIе а мухIар тоьхна;

Раабанан тIаьхьенах а – шийтта эзар стагана;

Гадин тIаьхьенах а – шийтта эзар стагана;

⁶ Ашаран тIаьхьенах а – шийтта эзар стагана;

Напталан тIаьхьенах а – шийтта эзар стагана;

Маннашан тIаьхьенах а – шийтта эзар стагана;

⁷ ШимIин тIаьхьенах а – шийтта эзар стагана;

Левин тIаьхьенах а – шийтта эзар стагана;

Иссарханан тIаьхьенах а – шийтта эзар стагана;

^{6:12} Довзийтинарг 11:13; 16:18; ЕшаI-ЯхIу 13:10; Юал 2:10, 31; 3:15; Маттай 24:29; Марк 13:24, 25; Лака 21:25. ^{6:13, 14} ЕшаI-ЯхIу 34:4. ^{6:14} Довзийтинарг 16:20.

^{6:15} ЕшаI-ЯхIу 2:19, 21. ^{6:16} ХIушаI 10:8; Лака 23:30. ^{6:17} Юал 2:11; Мальаки 3:2.

^{7:1} Ярми-ЯхIу 49:36; Даниал 7:2; Закри-ЯхIу 6:5. ^{7:3} Яхъазкхиал 9:4, 6.

- 8 Забулан тІаьхьенах а – шийтта эзар стагана;
Юсупан тІаьхьенах а – шийтта эзар стагана;
Бен-Яманан тІаьхьенах а – шийтта эзар стагана.

Адамийн йоккха тоба

9 Цул тІаьхьа со дІахьаьжча, лаьтташ йолу адамийн йоккха тоба гира суна. Адамаш цхьаьнгге а дагар ца даллал дукха дара. Массо а халкъех, тукхамех, къаьмнех, меттанех схьадевллачу адамийн и тоба яра Делан Іаршана хьалха а, Іахарна хьалха а лаьтташ. Царна тІехь кІайн обанаш а яра, церан карахь хурманийн диттийн гаьннаш а дара. 10 Цара айдинчу озаца бохура: «КІелхьардовлар ду Іаршана тІе хїьна Іаш волчу Делера а, Іахарера а!» 11 Паччахьан гІантана гонах а, къаношна гонах а, деа дийнатна гонах а массо а маликаш дара лаьтташ. Цу Іаршана хьалха бертал а эгна, Далла Іибадат дора цара. 12 «Амин! Хастам а, сийлалла а, хьекъалалла а, баркалла а, ларам а, нуьцкъалалла а, чІагІо а хуьлийла вайн Далла ерриг а тІейогІучу заманна! Амин!» – бохура оцу маликаша.

13 Шен къамел долош, къанойх цхьаммо соьга хаьттира: «И кІайн обанаш тІеюьйхина болу нах муьлш бу? Уьш мичара баьхкина?»

14 Ас цуьнга жоп делира: «Хьуна хьайна ма хаьа, эла».

ТІаккха цо элира соьга: «Уьш, боккхачу балехь а лаьттина, схьабевлла бу. Цара шайн духарш, цІан а дина, Іахаран цІийца кІайдина.

15 Цундела уьш Делан олаллин гІантана хьалха лаьтташ бу хІинца.

Цара дийнаххьий, буйсанний Делан цІа чохь Далла гІуллакх до.

Іарша тІе охьахиьна Верг цаьрца цхьаьна а Іийр ву,
Цо уьш лар а бийр бу.

16 ХІинца дуьйна уьш меца а хир бац, хьогох а хир бац.

Уьш малхо а, йовхоно а кхин хьийзор бац.

17 ХІунда аьлча и Іарш лаьтгачу меттигна юккъехь болчу Іахаро бажор бу уьш.

Цо уьш дийна хи долчу шовданашка буйгур бу.

Дала Ша дІадохур ду церан бІаьрхиш».

ВорхІалгІа мухІар тептар тІера дІадаккхар

8 1 Іахаро ворхІалгІа мухІар тептар тІера дІадаккхича, цхьана эха сахьтехь тийна хилла дІахІоьттира стигалахь. 2 Далла хьалха лаьтташ долу ворхІ малик гира суна. Церан кара локхуш йолу ворхІ турба еллера.

7:14 Даниал 12:1; Маттай 24:21; Марк 13:19. 7:16 ЕшаІ-ЯхІу 49:10. 7:17 Забур 22:1; Яхьазкхиал 34:23; Забур 22:2; ЕшаІ-ЯхІу 49:10; ЕшаІ-ЯхІу 25:8.

3 ТІаккха кхин а цхьа малик деара. Цуьнан карахь хаза хьожа йогІу хІума чуюьллу дашо яй бара. И малик сагІа доккхучу кхерчана хьалха дІахІоьттира. Иштта алссам хьожа йогІу хІума а елира оцу малике. Иза елира, Делан долахь болчу массеран а доІанашца цхьаьна, Делан Іаршана хьалха лаьтташ болчу сагІа доккхучу дашо кхерчана тІе Далла лерина долчу сагІина охьайиллархьама. 4 ТІаккха оцу хьожа йогІучу хІуманых баьлла кІур Делан долахь болчеран доІанашца цхьаьна маликан карара Далла хьалха хьалабахара. 5 Малико и яй, схьа а эчна, дашочу кхерчана тІера йогуш йолчу цІеран кІегийх буйзира. ТІаккха цо уьш лаьтта охьатийсира. Царах гІовгІа а елира, ткьес а туйхира, стелахаштигаш а серладийлира, мохк а бегийра.

Дуьххьара локхуш йолу ииь турба

6 Шайн карахь ворхІ турба йолу ворхІ малик турба лакха кечделира.

7 Хьалхарчу малико турба лекхча, цІийх дІайина йолу къора а, цІе а Лаьтта охьакхиссира, ткьа царах Лаьттан кхоалгІачу декъах цІе елира. Лаьттарчу диттийн кхоалгІа дакъа а, ерриг а сийна буц а егира.

8 ШолгІачу малико а турба лекхира. ТІаккха, богуш болчу ломах тера йолу цхьа йоккха хІума хІорда чу а кхоьссина, хІордийн кхоалгІа дакъа цІий хилла дІахІоьттира. 9 ХІордашна чохь йолчу садолчу хІуманийн кхоалгІа дакъа а хІаллакхилира. Иштта хІаллакхилира хІордкеманийн кхоалгІа дакъа а.

10 КхоалгІачу малико а турба лекхира. ТІаккха стигалара боккха седа охьабуйжира. Иза, хаьштиг санна, къегаш бара. Хийн а, шовданийн а, хьостанийн а кхоалгІачу декъа тІе охьабуйжира и седа. 11 Цу седанан цІе «сагал-буц» ю. ТІаккха Лаьттан хийн кхоалгІа дакъа, сагал-буц а хилла, къахьделира. Дукхахдолу адамаш, и къаьхьа хи мелла дела, делира.

12 ДоьалгІачу малико а турба лекхира. Цул тІаьхьа малхан а, беттан а, седарчийн а кхоалгІа дакъа дІахьулделира. Цундела церан кхоалгІа дакъош кхоьлина дІахІиттира. Дийнан а, буйсанан а кхоалгІа дакъа, серло ца луш а хилла, дІахІоьттира.

13 Со дІахьаьжча, стигална юккъехула тІемаяьлла йоьдуш йолчу цхьана аьрзун айдина аз хезира суна. Цо бохура: «Декъаза хир ду шу, лаьттахь дешаш долу адамаш, дисинчу кхаа малико локхун йолчу турбанийн аьзнаш шайна хезча!»

8:3 Іамос 9:1; Арадаккхар 30:1, 3. 8:5 Іамальяр 16:12; Яхьазкхиал 10:2; Арадаккхар 19:16; Довзийтинарг 11:19; 16:18. 8:7 Арадаккхар 9:23-25; Яхьазкхиал 38:22.

8:10 ЕшаІ-ЯхІу 14:12. 8:11 Ярми-ЯхІу 9:15. 8:12 ЕшаІ-ЯхІу 13:10; Яхьазкхиал 32:7; Юал 2:10, 31; 3:15.

ПховалгIа турба

9 ¹ПховалгIачу малико а лекхира турба. ТIаккха стигалара лаьтта охьабоежна седа гира суна. Цу седанан караделира бух боцучу Иинна тIебоьдучу некъан догIа. ²Бух боцучу Иинна тIебоьдучу некъан догIа цо дIадаьстича, цу некъа тIера, йоккхачу пешана чьура санна, кIур схьатеси-сира. Оцу баьллачу кIуьро малх а, хIаваь а кхолийра. ³ТIаккха лаьтта тIе цу кIуьра юкъара цIоз схьаделира. Лаьтгара сту лоцучу гезгийн доллу олалла делира цу цIазана. ⁴Цъхана а бацана, цъхана а ораматна, цъхана а диттана зен ма делаш, элира цу цIазе. Ткъа шайн хьаьжнаш тIе Делан мухIарш тоьхна доцучу адамашна зен дан могьуйту шуна. ⁵ЦIазана тIедиллира, адамаш дайа а ца дойуш, пхеа баттахь цаьрга хала баланаш хьегийтар. Цара хьобгуйту баланаш сту лоцучу гезгаша адамашка, шайн юнаш а йиттина, хьобгуйту баланех тера дара. ⁶Цу деношкахь адамаша шайна Южалла лобхур ю, амма царна и карор яц. Царна делла дIадовла луур ду, амма Южалла царах йодур ю.

⁷ТIехьаьжча, и цIоз тIамана кечдинчу дойх тера дара. Церан кортош тIехь дашо таьжнаш санна йолу хIуманаш яра. Ткъа церан яхьаш адямийн яхьхех тера яра. ⁸Цу цIазан месаш а зударийн месех тера яра. Ткъа церан цергаш лобмийн цергаш санна яра. ⁹Цу цIазана тIехь, аьчка долуш санна, гIаьгIнаш дара. Церан тIемийн гIовгIа вуно дукха йолчу, тIаме чехка хахкаелла йоьдучу говрех йоьжначу гIудалкхийн чкьургийн даьллачу доккхачу татанах тера яра. ¹⁰ЦIазан, сту лоцучу гезгийн санна, цIогарчий дара, цIогарчех йохкуш юнаш яра. Пхеа баттахь адамашна зен дан белла ницкъ цу цIазан цIоганашкахь бара. ¹¹Бух боцучу Иинан малик цу цIазан паччахь дара. Иебархойн маттахь цуьнан цIе Абаден-малик яра, ткъа грекийн маттахь Аполлиан яра (иза «хIаллакхуьлуьй-тург» бохург ду).

¹²Цъхьа бала дIабаьлла. Ткъа цунна тIаьххье тIебогIуш кхин а ши бала бу.

ЙолхалгIа турба

¹³ЙолхалгIачу малико а лекхира турба. ТIаккха Далла хьалха лаьтташ болчу деших бинчу кхерчан еа маIа чьура цъхьа аз хезира суна. ¹⁴Цо шен карахь турба йолчу йолхалгIачу малике бохура: «Доккхачу Эпрат-хина йистехь дIадихкина долу диь малик дIахеца!» ¹⁵ТIаккха и диь малик дIахийцира. Адамийн кхоалгIа дакъа хIаллакдан сахьтана а, денна а, баттана а, шарна а кечдина долу маликаш дара уьш. ¹⁶Церан дошлойн эскарыйн долу терахь хезира суна. Иза ши бIе миллионан барамехь дара. ¹⁷Иштта сайна духьалхIоьгтинчу суьртехь суна дой гира, тIехь дошлой а болуш.

^{9:2} Доладалар 19:28. ^{9:3} Арадаккхар 10:12-15. ^{9:4} Яхьазкхиал 9:4. ^{9:6} Аюб 3:21; Ярми-ЯхIу 8:3. ^{9:7} Юал 2:4. ^{9:8} Юал 1:6. ^{9:9} Юал 2:5. ^{9:13} Арадаккхар 30:1-3.

Царна тIехь дара цIарула-цIечу а, лилула-сийначу а, можачу саьмгалан а басахь долу гIаьгIнаш. Дойн кортош лобмийн коьртех тера дара. Церан багара схьаюьйлур а цIе а, кIур а, саьмгал а. ¹⁸Адамийн кхоалгIа дакъа хIаллакхилира хIокху кхаа баланан бахъанина: оцу дойн багара схьаюьйлучу цIерах а, кIуьрах а, саьмгалх а. ¹⁹Цу говрийн ницкъ церан ба-тошкаххий, цIогарчашкаххий боллур а. Церан цIогарчий лаьхьанех тера дара. Цу лаьхъанийн кортош дара, цаьрца зенаш дора цара.

²⁰Ткъа оцу баланех далаза дисина кхидолу адамаш, шайна Ибадат дархьама, шайш куьйга йинчу хIуманех дIа ца дирзира. Цара Iамал йора жинашна а, деших а, детих а, цIастанах а, тIулгах а, дечигах а бинчу цIушна а, царна хIумма а ца гушшехь а, уьш ца лелалушшехь а. ²¹И адамаш дIа ца дирзира нах байаран а, жиналла лелоран а, сийсаза долу хIума лелоран а, кьоланаш даран а некъа тIера.

Тептар карахь долу малик

10 ¹ТIаккха суна кхин а цъхьа нуьцкъала малик гира, стигалара охьадуссуш долу. Иза шена тIе марха юьйхина долуш санна дара, цуьнан коьрта тIехула стелаIад а дара. Юьхь, малх санна, яра. Когаш, цIерах богу бIогIамаш санна, бара. ²Ткъа цуьнан карахь дIаделладелла долу хьарчийна жима тептар дара. Цу малико шен аьтту ког хIорда тIе биллира, аьрру ког лаьтта тIе биллира. ³Цо, лобмо санна, чIогIа мохь туьйхира. Цо кхайкхинчул тIаьхьа, ворхIе а ткьес туьйхира, церан гIовгIанаша къамел а деш. ⁴Цу ворхIе а озо къамел дича, со дIаяздан волавелира, амма цу хенахь суна стигалара аз хезира. Цо соьга бохура: «Оцу ворхIе а ткьесо дийцинарг къайла а даккха, иза дIа а ма язде».

⁵Суна хIордана тIехь а, лаьтта тIехь а лаьтташ гина долчу малико, шен аьтту куьг стигала хьала а кховдийна, ⁶стигал а, латта а, хIорд а, царна чохь мел долу хIума а кхоьल्लीна волчу, ерриг а тIейогIучу замана волуш Волчун цIарах чIагIо йира: «Дала кхин лур яц шуна хан. ⁷ВорхIалгIачу малико турба локхучу хенахь Делан къайлаха йолу Iалашо чехкьер ю, Цо Шен ялхой болчу пайхамаршка хаам бина ма-хиллара», — аьлла.

⁸Стигалара суна хезначу цу озо, юха а соьга къамел а деш, элира: «Ваха а гIой, и делладелла долу хьарчийна тептар хIорда тIехь а, лаьтта тIехь а лаьтташ долчу маликан карара схьаэца».

⁹Аса, оцу маликана тIе а вахана, цуьнга дийхира: «Лохьа соьга и тептар», — аьлла.

Малико соьга элира: «ДIа а эций, и тептар даа. Хьан кийрахь иза къаьхьа хир ду, амма хьан багахь, моз санна, мерза хир ду и».

^{9:20} Забур 113:12-15; 134:15-17; Даниал 5:23. ^{10:5-7} Арадаккхар 20:11; Карлабаьк-кхинарг 32:40; Даниал 12:7; Iамос 3:7. ^{10:8-10} Яхьазкхиал 2:8-3:3.

¹⁰Маликан карара тептар схъа а эчна, аса и диира. Моз санна, мерза дара иза сан багахъ. Ткъа аса и тептар диъча, сан кийра къахъбелира. ¹¹Собга элира: «Ахъа юха а Делера болу хаам бан безар бу дуккха а долчу халкъех а, къаьмнех а, меттанех а, паччахъех а лаьчна».

Ши теш

11 ¹Йохалла юстархъама Јасанах тера болу эрз белира сан кара. Тпаккха собга элира: «Хъала а гІагтий, Делан ца а дуста, сагІа доккху кхерч а буста, цу ца чуъра Далла Јамал јан догІу адамаш а дагарде. ²Ткъа Делан цІенна арахула йолу керт царна юкъа ма ялае, иза юста а ма юста, хІунда аьлча и кхечу къаьмнашна дІаелла ю. Цара шовзткъе шина баттахъ и еза гІала хьобшур ю. ³Аса Сайн шина тешана олалла лур ду Сайгара болу хаамаш бан. Вон тІедеача тІеюхуш йолу бедарш тІе а юьйхина, цхъа эзар ши бІе кхузткъа дийнахъ Собгара болу хаамаш дІакхайкхор бу цара».

⁴Дерриг а Лаьтта тІехъ олалла Дечунна хьалха лаьтташ долу ши зайт-дйтт а, ши къуьда а бу и ши теш. ⁵Нагахъ цу шина тешана цхъанна зулам дан лаахъ, церан багара араьллачу цІаро мостагІий дІакхоллур бу. Муьлхха а цу шинна зулам дан лиьнарг цу тайпана хІаллакван везаш ву. ⁶Цу шиннан карахъ ду, Делера болу хаам шашь дІакхайкхочу деношкахъ лаьтта тІе догІа ца даийтархъама, стигал дІакъовлар. Иштта цу шиннан долахъ ду хиш – церан олаллехъ ду царах цІий дар. Церан бакъо ю, шайна мосазза лии, муьлхха а тайпана долу ун Лаьттахъ дІасадаржо.

⁷Уьш шайн тоьшалла дина чекхбевлча, бух боцучу Іин чуъра хьаладолуш долу экха тасалур ду царах. Цу экхано, толам а баьккхина, и шиь вуьйр ву. ⁸Церан декъий сийлахъчу гІалин коьртачу урамехъ дуьтур ду. Кица далаш аьлча, цу гІаланах кхин тайпана Седам а, Мисар а олу. Цигахъ церан Веза Эла жІарах дІагоьхна хилла. ⁹Тпаккха кхаа дийнахъий, эха дийнахъий массо а халкъашна а, тайпанашна а, меттанашна а, къаьмнашна а юкъара дукках долчу адамашна и декъий гур ду. И ши дакъа къубба чу дуьллуьйтур дац. ¹⁰Лаьттахъ дехаш долу адамаш, цу хилла-чух даккхий а деш, самукъадаьлла хир ду. Наха вовшашка совгІаташ а хийдор ду, оцу шина пайхамаро лаьттахъ дехаш долу адамаш дукха хьийзина хилла дела. ¹¹Ткъа кхо дей, ах дей дІадаьлча, цу шинна чу Делера йолу дахаран Іаь юьйлира. Тпаккха и шиь шайн когаш тІе хьалахІоьттира. Ткъа цаьрга хьобжуш берш чІогІа кхерабелира. ¹²Шина пайхамарна стигалара чІогІа аз хезира. Цо бохура: «Хьаладовла кхуза!» Тпаккха и шиь мархица стигала хьалавелира. Ткъа церан мостагІий цаьрга хьобжуш

^{11:1} Яхъазкхиал 40:3; Закри-ЈахІу 2:1, 2. ^{11:2} Лака 21:24. ^{11:4} Закри-ЈахІу 4:3, 11-14.

^{11:6} Сулим 17:1; Арадаккхар 7:17-19; Шамьбал 4:8. ^{11:7} Даниал 7:7; Довзийтинарг 13:5-7; 17:8; Даниал 7:21. ^{11:8} ЕшаІ-ЈахІу 1:9, 10. ^{11:11} Яхъазкхиал 37:10. ^{11:12} Сулим 2:11.

бара. ¹³Цу сохъта чІогІа мохк бегийра. ГІалин уьтталагІа дакъа доьхна дІадахара. Мохк бегочу хенахъ ворхІ эзар адам делира. Ткъа бисинчара, чІогІа кхера а белла, стигаларчу Далла хастамаш бира.

¹⁴ТІебеана болу шолгІа бала а дІабелира, амма кестта тІебогІуш кхоалгІа бала а бу.

ВорхІалгІа турба

¹⁵ВорхІалгІачу малико а Шен карара турба лекхира. Тпаккха стигалахъ чІогІа аьзнаш девлира. Цара бохура: «Дерриг а дуьнен тІера пачхьалкх хІинца дуьйна вайн Везачу Элан а, Цо леррина Къобалвинчун а карахъ ю. Цо ерриг а тІейогІучу заманна паччахьалла дийр ду». ¹⁶Далла хьалха долчу паччахъан гІангашна тІе хиъна Іаш волчу ткъе веа къаночо, шайн кортош лаьтта кхаччалц охъа а таІийна, Далла Іибадат дора. ¹⁷Цара бохура:

«Ва массо а ницкъийн Веза Дела,

Хьуна бу хастам, волуш волу а,

хилла волу а Веза Эла,

Ахъа, Хьайн доккха олалла тІе а лаьчна,

паччахьалла дан доладарна.

¹⁸ Къаьмнаш дарделла дІахІиттира,

амма хІинца Хьан оьгІазло а тІеена,

Ахъ беллачарна тІехъ кхел ен хан а тІекхъачна.

Ахъа Хьайн ялхой болчу пайхамаршна а,

Хьан долахъ болчарна а, Хьо лоруш болчарна а,

лараме боцучарна а, цІеяхана болчарна а

хьакъ дерг дІало хан а тІеена.

Латта хІаллакдеш берш хІаллакбо хан а тІеена!»

¹⁹Стигалшкара Делан ца дІаделладелира. Цу чохъ Цуьнца бинчу бертан деза тІорказ дара гуш. Тпаккха ткъес а туьйхира, аьзнаш а девлира, стигал а къийкъира, мохк а бегийра, йоккха къора а туьйхира.

Зуда а, саьрмик а

12 ¹Стигалахъ цхъа йоккха билгало дІахІоьттира. Цигахъ малхах дина духар тІехъ долу зуда яра. Цуьнан когаш кІел бутт бара. Ткъа коьрта тІехъ шийтта седа болу таж дара. ²И зуда берах яра. Бер дан хьийзочу ларзарна, цо мохъ хьобкхура.

³Кхин а цхъана билгалонан сурт а хІоьттира стигалахъ. Боккха цІен саьрмик гучубелира. Цуьнан ворхІ корта а бара, итт маІа а яра, хІора коьрта тІехъ таж а дара. ⁴Стигалахъ долчу седарчийн кхоалгІа дакъа, шен

^{11:13} Довзийтинарг 6:12; 16:18. ^{11:15} Арадаккхар 15:18; Даниал 2:44; 7:14, 27.

^{11:18} Забур 2:5; 109:5; Забур 113:21. ^{11:19} Довзийтинарг 8:5; 16:18; Довзийтинарг 16:21.

^{12:3} Даниал 7:7. ^{12:4} Даниал 8:10.

цЮганца дIа а гулдина, лаьтта охьатесира цо. И саьрмик бер дан дезаш йолчу зудчунна хьалха лаьтгаш бара, и бер, дуьнен чу ма-делли, дIакхаллархьама. ⁵Оцу зудчо кIант вира. Иза аьчка гIожаца массо а халкъашна тIехь олалла дан билгалваьккхинера. Цеххьана и бер Далла хьалха, Цуьнан Iаршана тIе дIадигира. ⁶Ткъа и зуда яьссачу аренга дIаедира. Цигахь, цхьа эзар ши бIе кхузткъа дийнахь цу зудчун дола дайтархьама, Дала цунна меттиг кечийнера.

⁷Стигалахь тIом болабелира. Микаал-малико а, цуьнан маликаша а саьрмикна дуьхьал тIом бира. Ткъа саьрмик а, цуьнан тиладелла маликаша а царна дуьхьалдевира. ⁸Саьрмик а, цуьнан тиладелла маликаша а цу кьовсамехь дуьхьал ца латтаделира. Стигалшкахь кхин меттиг яцара царна. ⁹И боккха саьрмик Лаьтта охьатесира. Иза массарна а бевзаш болу шира лаьхьа бара. Цунах иблис а, Делан мостагIа а олу. Цо дерриг а дуьне Iехадю. Цуьнца цхьаьна цуьнан маликаша а лаьтта охьатийсира.

¹⁰ТIаккха стигалахь чIогIа аз хезира суна. Цу озо бохура:

«ХIинца Дала вай кIелхьардахар а, Цуьнан нуьцкъалалла а, паччахьалла а тIекхьачна.

Цо леррина Къобалвинчун олалла а тIедеана!

ХIунда аьлча, дийнаххий, буьйсанный вайн Далла хьалха вайн динан вежарий бехке а ийзош, уьш бехкебийриг Лаьтта охьатесна.

¹¹ Вайн динан вежарша Iахаран цIийца а, шайн тоьшаллин дашца а иза эшийна.

Шаш делла дIадовлалц шайн са а ца кхоййна цара.

¹² Иштта, яккхийэлаш стигалш а, стигалш тIехь дехаш дерш а!

Декъаза ду-кх лаьтта тIехь а, хIорда чохь а дехаш дерш!

ХIунда аьлча, шен йисина хан кIеззиг юйла а хууш, дарделла долу иблис шу долчу лаьтта доьссина!»

¹³Ша лаьтта охьатеснийла а гина, и саьрмик кIант винчу зудчунна тIаьхьабелира. ¹⁴Ткъа зудчунна йоккхачу аьрзун ши тIам белира, яьссачу аренга шена кечийнчу метте иза тIема ялийтархьама. Цигахь, саьрмикна уллора дIа а яьккхина, зама а, замана а, ахзама а чекхьялалц, цуьнан дола дийр долуш дара. ¹⁵ТIаккха зудчунна тIаьхьабаьллачу саьрмико шен багара хи туьйхира, цуьнга и зуда дIаяхьийтархьама. ¹⁶Амма Лаьтто гIо дира цу зудчунна. Саьрмико багара схьатесна долу и хи, дIасадаханчу лаьттан кийрано дIахуьйдира. ¹⁷Саьрмик чIогIа

^{12:5} ЕшаI-ЯхIу 66:7; Забур 2:9. ^{12:7} Даниал 10:13, 21; 12:1; Довзийтинарг 1:9.

^{12:9} Доладалар 3:1; Лака 10:18. ^{12:10} Аюб 1:9-11; Закри-ЯхIу 3:1. ^{12:14} Даниал 7:25; 12:7.

дарбелира цу зудчунна. Иза цу зудчун тIаьхьенах болчу кхечаьрца тIом бан бахара. Уьш бара, Делан весеташ кхочуш а деш, Ийсах лаьцна долу тоьшалла лардеш берш.

13 ¹ХIордан гIамар тIехь хIюьттина Iара и саьрмик*.

ХIорда чуьра схьадаьлла эхка

Суна хIорда чуьра схьадолуш долу цхьа эхка гира. Цуьнан ворхI корта а бара, итт маIа а яра. МаIаш тIехь итт таж дара. Цуьнан кортош тIехь Дела сийсазвеш йолу цIераш яра. ²И суна гина долу эхка цIокьбергах тера дара. Цуьнан когаш чен когех тера бара. Ткъа цуьнан бага лобман баганах тера яра. Саьрмико шен ницкъ а, шен олалин меттиг а, доккха олалла а делира цу эхканна. ³ТIаккха суна гира цуьнан кортойх цхьанна йина иза лийр долуш санна йолу Iожаллин чов, амма и чов дIайирзира. Дерриг а дуьне, цец а даьлла, цу эхканна тIаьхьаделира. ⁴Адамаша цу саьрмикна Iибадат дора, цо шен олалла цу эхканна делла дела. Наха, цу эхканна Iибадат а деш, олура: «Кху эхкане кхочуш мила ву? Мила ву цуьнца кьовсалур волуш?»

⁵Кура а, Iеса а къамелаш ден бага елира цу эхканна. Шовзткъе шина баттахь иштта Iан бакьо елира цунна. ⁶Дела а, Делан цIе а, Дела веха меттиг а, стигалахь бехаш берш а, сийсаз а беш, Iеса къамелаш дан долиьра цо. ⁷Цунна бакьо елира Делан нахаца тIом бан а, царна тIехь толам баккха а. Иштта массо а тайпанашна а, халкъашна а, меттанашна а, къаьмнашна а тIехь олалла дан бакьо елира цунна. ⁸Бийначу Iахаран карахь долчу дахаран тептар тIе шайн цIераш дуьне кхуллуш дуьйна а дIаяздина доцу массо а адамаш цу эхканна Iамал еш хир ду.

⁹Лергаш долчо ладугIийла хIокхуьнга.

¹⁰ Адамна йийсар динарг
ша а вуьгур ву йийсаре.

Туьраца стаг вийнарг

ша а лийр ву туьрах.

Цу тIехь оьшу Делан долахь болчарна доьналла а, тешар а.

Лаьттан кийрара схьадолу эхка

¹¹Иштта суна гира лаьттан кийрара схьадолу кхин а цхьа эхка. Цуьнан, Iахаран санна, ши маIа яра. Цо, саьрмико санна, къамел дора. ¹²Хьалхарчу

* ^{13:1} И саьрмик. Цхьадолчу тептарш тIехь ду: со. Цу тайпана хIара предложени шолгIачу предложеница йоьзна яра.

^{13:1} Даниал 7:3; Довзийтинарг 17:3, 7-12. ^{13:2} Даниал 7:4-6. ^{13:5,6} Даниал 7:8, 25; 11:36. ^{13:7} Даниал 7:21. ^{13:8} Забур 68:29. ^{13:10} Ярми-ЯхIу 15:2; 43:11.

эханна хьалха ша долчу хенахь, цу эхханан ерриге а бакьонаш лелайора цо. Цу шолгIачу эххано дерриг а Лаьтте а, цу тIехь дехачу адамашка, а Южаллин чов а хилла, амма тоделлачу хьалхарчу эхханна Ибадат дайтира. ¹³ Цо инзаре тамашийна билгалонаш гайтира. Ур-атталла стигалара лаьтта тIе цIе а охьайоуьйтура цо адамашна хьалха. ¹⁴ ШолгIачу эххано вукху эхханна хьалха Iаламаташ лело бакьо елира. Уьш лелорца цо лаьттахь деха адамаш Iехадора. Лаьттахь бехаш болчу массарна а цо тIедуьллура, туьрах Южаллин чов а хилла, амма денделлачу хьалхарчу эхханан дина сурт шайна тIедиллийтар. ¹⁵ ШолгIачу эхханна бакьо елира цу хьалхарчу эхханан суьрта чу са дилла а, кьамел дайтархьама а, хIора оцу эхханан суьртана хьалха Ибадат цадийриг вен бакьо хилийтархьама а. ¹⁶ ШолгIачу эххано массо а адамийн – лараме воцчун а, цIеяханчун а, хьалдолчун а, мискачун а, паргIат волчун а, лай волчун а – аьтту куьйга тIе я хьаьжа тIе мухIар таIор тIедиллира. ¹⁷ Цу эхханан мухIар таIийна воцучу цхьаннан а йиш ца хилла хIумма а я эца а, я йохка а. Ткьа оцу мухIар тIехь цу эхханан цIе я цуьнан цIеран терахь дара.

¹⁸ Цу тIехь хьекьалалла оьшу. Хьекьал шен долчо цу эхханан терахь, талла а теллина, билгалдаккха. ХIунда аьлча иза адамийн терахьца догIуш ду. Цуьнан терахь ду ялх бIе кхузткье ялх.

Iахар а, Цуьнан халкь а

14 ¹ Со дIахьаьжча, суна Цийон-лам тIехь лаьтташ болу и Iахар гира. Цуьнца цхьаьна лаьтташ цхьа бIе шовзткье виь эзар стаг вара. Церан хьаьжнашна тIехь Цуьнан цIе а, Цуьнан Ден цIе а дIаязйина яра. ² Суна стигалара аз хезира. Цуьнан гIовгIа чухчарин гIовгIанах а, чIогIа кьекьачу стигалан гIовгIанах а тера яра. Шайн дечиг-пондаршна тIехь эшарш локьхучу пондарчийн аз а хезира суна. ³ Цу нехан тобано стигаларчу Iаршана а, деа дийнатна а, кьаношна а хьалха керла йиш локьхура. Ткьа лаьттара, мах а белла, кIелхьарваьккхинчу, цхьа бIе шовзткье виь эзар стаге бен, кхин цхьаьнгте а и йиш ца Iамалора. ⁴ Уьш, зудчух куьг тохаза, кIантстегарий бара. Уьш бара, Iахар стенгга бодахь а, Иза воьдлучу дIабольхуш берш. Мах а белла, адамашна юкьара паргIатбаьхна бара уьш, Далла а, Iахарна а ялтин хьалхара стоьмаш санна дIабалархьама. ⁵ Церан багара цхьа а харцдерг ца долура, уьш бехк буьллийла доцуш бара.

Кхо малик

⁶ ТIаккха суна стигална юкьехула тIемадаьлла доьду кхин а цхьа малик гира. Цуьнгахь даим болу хаза кхаь бара, иза Лаьттахь бехаш болчу массарна а байитина бара, хIора кьомана а, тайпанна а, маттана а, халкьана а дIакхайкхорхьама. ⁷ Цу малико, мохь туххуш, бохура: «Делах

кхералаш! Цунна хастамаш белаш! ХIунда аьлча Цо кхел ен хан тIе-кхаьчна. Стигал а, латта а, хIорд а, хин хьостанаш а Кхоьллинчунна Iа-мал елаш».

⁸ Кхин а цхьа малик цуьнан лорах дIадахара. Цо бохура: «Ма хIаллакь-хили иза! ХIаллак а хилла, дIаели йоккха Бавел-гIала. Ша сийсаза леларна, Дела дарвеш волу чагIар малийна цо массо а халкьашна».

⁹ КхоалгIа малик а дахара церан лорах. Цо, мохь туххуш, бохура: «Нагахь цхьаммо оцу эхханна я цуьнан суьртана Ибадат а дахь, я шен хьаьжа тIе, я шен куьйга тIе цу эхханан мухIар а таIадайтахь, ¹⁰ Делан обгIазло-нан кеда чу, э а ца деш, доьттина долу Делан дераллин чагIар мер ду цо. Иштта волу стаг Делан маликашна а, Iахарна а хьалха цIергахь а, саьмгал чохь а хьийзор ву. ¹¹ Уьш хьийзош йолчу цIеран кIур массо а заманахь хьалаобхур бу. Цу тайпана я дийнахь, я буьйсанна синтем хир бац, оцу эхханна а, цуьнан суьртана а Ибадат а деш, цуьнан цIеран мухIар тIеэц-начийн».

¹² Кхузахь, Делан хьехамаш лар а беш, Иийсана тешаме дуьсуш долчу Делан адамашна доьналла долуш хилар оьшу.

¹³ ТIаккха суна стигалара аз хезира. Цо соьга бохура: «ДIаязде: „ХIинца дуьйна декьал бу, Везачу Элах тешар а долуш, леш берш“».

«Билггал бакь ма ду, – боху Делан Сино, – Шаьш дечу гIуллакхех садоIур ду цара. Церан гIуллакхаш а царна тIаьххье дIагIур ду».

Лаьттахь ялта хьокху хан тIеяр

¹⁴ Со дIахьаьжча, суна кIайн марха гира. Цу мархина тIехь «адамийн кIантах тера волу цхьаь» вара охьахиьна. Цуьнан коьрта тIехь деших дина таж дара. Ткьа карахь ира марс бара. ¹⁵ Делан цIа чуьра кхин а цхьа малик араделира. Цо мархина тIе охьахиьна волчуьнга айдинчу озаца, мохь туххуш, элира: «Хьайн марс схьа а эций, ялта хьакха! ХIунда аьлча лаьттахь ялта кхиьна а даьлла, марс хьокху хан тIе а кхаьчна».

¹⁶ ТIаккха стигаларчу мархина тIехиьна волчо, лаьттана тIехула шен марс хьала а айина, лаьттара ялта хьаькхира.

¹⁷ Стигалахь долчу Делан цIа чуьра кхин а цхьа малик араделира. Цуьнгахь а ира марс бара.

¹⁸ Ткьа сагIа доккхучу кхерчана уллора цIарна тIехь олалла деш долу кхин а цхьа малик тIедеара. Цо куьйгахь ира марс болчуьнга айдинчу озаца, мохь туххуш, элира: «Хьайн ира марс схьа а эций, лаьттарчу кемсийн таьллангашна тIера кемсийн хорханаш схьаяха, хIунда аьлча и кемсаш хилла яьлла». ¹⁹ ТIаккха малико шен ира марс лаьтта тIехула хьалаайира.

^{14:8} ЕшаI-ЯхIу 21:9; Ярми-ЯхIу 51:8; Довзийтинарг 18:2. ^{14:10} ЕшаI-ЯхIу 51:17; Доладалар 19:24; Яхьазкхиал 38:22. ^{14:11} ЕшаI-ЯхIу 34:10. ^{14:14} Даниал 7:13.

^{14:15} Юал 3:13.

^{14:1} Яхьазкхиал 9:4; Довзийтинарг 7:3. ^{14:5} Цапни-ЯхIу 3:13.

Лаьтгара кемсаш, хеда а йина, Делан дераллин муттдоккхургана чу тесира цо. ²⁰ Галина араха лаьтгачу муттдоккхурга чохь и кемсаш Iaьвдира. Тпаккха цу чуьра ций охьадахара, говрийн дурьстанашна тIе кхаччалц хьала а долуш. Иза кхо бIе чаккхарма¹ хиллал гонах дIасадаьржира.

Шайгахь тIаьхьара ворхI бала болу маликаш

15 ¹Тпаккха стигалахь кхин а цхьа тамашийна билгало гира суна. Иза йоккха а, инзаре а яра. Шайгахь тIаьхьара бисина ворхI бала болу ворхI малик а дара цигахь. Уьш тIаьхьара баланаьш бара, хIунда аьлча цаьрца чекхийолура Делан дералла.

²Тпаккха цIерах дIаййна долчу ангалин болуш санна, хIорд гира суна. Ткьа оцу экханна а, цуьнан суьртана а тIехь – шен цIеран терахь долчу цхьанна тIехь – толам баьккхинарш цу ангалин хIордана йистехь лаьт-таш бара. Церан карахь Дала делла мерз-пондарш дара. ³Цара Далла гIуллакх деш хиллачу Муса-пайхамаран а, Iахаран а илли олура:

«Даккхий а, инзаре а ду Хьан гIуллакхаш,
массо а ницкьийн Веза Дела!

Нийса а, билггал бакъ а ду Хьан некъаш,
дуйненан къаьмнийн Паччахь!»*

⁴ Мила кхоьрур вацара Хьох, ва Веза Эла?
Хьан цIе а хьан язиййр яцара?
ХIунда аьлча Хьо цхьаь ву веза!

Массо а халкъаша, тIе а даьхкина,
Хьуна хьалха Ибадат дийр ду.
ХIунда аьлча Ахь нийсонца лелош долу гIуллакхаш
тхуна гучу ма девлла».

⁵Цул тIаьхьа со дIахьаьжира. Тпаккха стигалахь долчу тоьшаллин Четаран уггар а еза чохь дIаеллаелира. ⁶Цу чоьнна чуьра, тIаьхьара хир болу ворхI бала а бахьаш, ворхI малик араделира. Царна тIехь яра дуткьачу кIадих йина цIена а, къегаш йолу а бедарш. Некхана гонах дашо доьккарш а дара. ⁷Цул тIаьхьа деа дийнатах цхьаммо оцу маликийн кара ворхI дашо бога делира. Ерриг а тIейогIучу заманна а вехаш волчу Делан дераллех дуьзна дара и боганаьш. ⁸Тпаккха Делан сийлаллин а, нуьцкъалаллин а кIуьрах дуьзира и Делан цIа. Ткьа оцу ворхI малико беана ворхI бала дIабаллалц, цхьанна а стеган цу цIа чу ваха йиш яцара.

* ^{15:3} Дуйненан къаьмнийн паччахь. Цхьадолчу тептарш тIехь: заманийн паччахь.

^{14:20} ЕшаI-ЯхIу 63:3; Тийжамаш 1:15; Довзийтинарг 19:15. ^{15:3} Арадаккхар 15:1. ^{15:4} Ярми-ЯхIу 10:7; Забур 85:9. ^{15:5} Арадаккхар 38:21. ^{15:8} Арадаккхар 40:34; Сулим 8:10, 11; 2 Шерашкахь 5:13, 14; ЕшаI-ЯхIу 6:4.

Делан дераллин боганаьш

16 ¹Суна Делан цIа чуьра аз хезира. Цо ворхI малике бохура: «ГIой, Делан оьгIазлонан ворхIе а боган чохь дерг лаьтта тIе охьадотта».

²Хьалхарчу малико, дахана, шен боган чохь дерг лаьтта тIе охьадоьттира. Тпаккха шайна тIехь экханан мухIар а долуш, цуьнан суьртана Ибадат деш долчу адаманна тIехь чIогIа дера а, ирча а ноткъа оьху даьIнаш даьржира.

³ШолгIачу малико шен боган чохь дерг хIорда чу охьадоьттира. Тпаккха хIорд, деллачу адамийн цIийх а тарлуш, цIий хилла дIахIоьттира. Ткьа хIорда чуьра массо а дийна мел долу хIума делира.

⁴КхоалгIачу малико шен боган чохь дерг хиш чу а, хин хьостанаш чу а охьадоьттира. Царах цIий хилира. ⁵Тпаккха хиш карахь долчу малико олуш суна хезира:

«Нийса ву Хьо волуш волу а, хилла волу а Везаниг,
Ахь йина кхелаш иштта хиларна.

⁶ Хьан долахь болчеран а, Хьан пайхамарийн а цу наха цIий Iанорна,
Ахь цаьрга цIий малийти.
Царна и дан хьакъ а ду».

⁷СагIа доккхучу кхерчана уллора а аз хезира суна. Цо бохура:
«ХIаь, массо а ницкьийн Веза Дела,
билггал бакъ а, нийса а ю Хьан кхелаш».

⁸ДоьалгIачу малико шен боган чохь дерг малхана тIе охьадоьттира. Ткьа малхан караделира адаманна цIергахь марцар. ⁹Нуьцкъалчу йовхоно адаманна дагадора. Ткьа и баланаьш тIебахкийта бакъо йолуш волчу Делан цIе емалйора цара. Шайн къиноьх дIа а ца къаьстира уьш, Далла хастамаш а ца бира цара.

¹⁰ПхоьалгIачу малико шен бога экханан олаллин гIанта тIе охьаIанийра. Тпаккха церан пачхьалкх, Iаьржа бода а хIоьттина, кхоьлира. Адамаша, лазаршна са ца тохадаларна, шайн меттанаш Iуьйшура. ¹¹Шайн лазарш а, даьIнаш долу чевнаш а бахьанехь адаманна стигаларчу Далла сардамаш доьхура. Амма шайш лелийначу гIуллакхех дIа ца боьрзура уьш.

¹²ЙолхалгIачу малико шен бога Эпрат цIе йолчу доккхачу хи чу охьадоьттира. Тпаккха, малхбалехьарчу паччахьашна некъ кечбархьама, и хи лекьира. ¹³Тпаккха суна гира саьрмикан багара а, экханан багара а, харц-пайхамаран багара а арадолу, бецан пхьидех тера долу кхо харц жин. ¹⁴Уьш жинийн синош дара. Цара тамашийна хIуманаш дора. И жинаш дерриг а дуйнен чуьра паччахьашна тIе дахара, массо а ницкьийн Делан сийлахьчу дийнахь уьш тIае схьагулбархьама.

^{16:2} Арадаккхар 9:10. ^{16:4} Арадаккхар 7:17-21; Забур 77:44. ^{16:10} Арадаккхар 10:21. ^{16:12} ЕшаI-ЯхIу 11:15.

¹⁵ «ЛадогГалаш! Со, кьу санна, цеххана вогГур ву. Декъала бу, шашь берзина ца хилийтархъама а, шайн бехке меттигаш гучу ца яхархъама а, тЕюху бедарш куйга кЕл а латтош, сема берш».

¹⁶ Иштта, и паччахъаш Тебархойн маттахъ ХIар-Магдон олучу метте дIагулбира оцу жинаша.

¹⁷ ВорхIалГIачу малико шен боганна чурниг хIаваэ охьадоьттира. ТIаккха стигалшкарчу Делан цIа чуьра Iаршана тIера чIогIа аз хезира. Цо элира: «Кхочушили!» ¹⁸ ТIаккха ткъес туьйхира, стигал кьийкьира, гIов-гIанаш евлира, чIогIа мохк бегийра. Адамаш лаьттагъ дехаш долчу хенахъ дуьйна, цкъа а ца хиллачу кепара чIогIа мохк бегийра. ¹⁹ Йоккха гIала кхаа декъе екъалира. Ткъа кхечу къаьмнийн гIаланаш хIаллакьхира. Йоккха Бавел-гIала Шена дагахъ йолу дела, Дала таIзар дира цунна. Дала Шен кеда чуьра Шен обгIазечу дераллин чагIар дIамалийтира цуьнга. ²⁰ ХIора гIайре а дIаелира, ткъа лаьмнех кхин хIумма а ца дисира. ²¹ Стигалара охъа адаманна тIе хIора буьртиг ши мазал¹ хир йолу кьора туьйхира. ТIаккха адаманна оцу кьорано хIоттийна бала бахъана долуш Далла сардамаш доьхкира, хIунда аьлча и бала инзаре боккха бара.

ЧIогIа сийсаза лела зуда

17 ¹ ТIаккха шайн карахъ ворхI бога долчу ворхI маликах цхъаь суна тIедеара. Цо соьга элира: «ТIехилал! Ас хьуна гойтур ду, дуккха а долчу хишна тIе а хиьна, чIогIа сийсаза лелаш йолчунна дийр долу таIзар. ² Лаьттара паччахъаш а сийсаза лелара цуьнца цхъаьна. Лаьттагъ бехарш а, цуьнан сийсаза леларан чагIар а муьйлуш, бехаш бара».

³ Делан Са суна тIе доьссича, цу малико со яьссачу аренга вигира. Цигагъ суна зуда гира. Иза цIечу экханна тIехиьна яра. Цу экханна тIехь массанхъа а Дела сийсазвеш йолу цIераш а яра, цуьнан ворхI корта а, итт маIа а яра. ⁴ Зудчунна тIехь таьIна цIечу басахъ а, цIарула-цIечу басахъ а духар дара. Деших йина хIуманаш, деза тIулгаш, жовхIарш дара цунна тIехь. Цуьнан карахъ дашо кад бара. И кад вас еш долчу гIуллакхех а, нахаца леларан боьхачу гIуллакхех а буьзна бара. ⁵ Зудчун хъаьжа тIе языйна кьайлаха маьIна долу цIе яра: «Йоккха Бавел-гIала сийсаза лелачеран а, лаьттарчу вас еш долчу гIуллакхийн а нана ю», — аьлла. ⁶ ТIаккха суна гира Делан долахъ болчеран а, Гийсана тешаме хилар бахъанехъ байинчеран а цIийно и зуда яхийна хилар.

Иза гича, со чIогIа инзарваьллера. ⁷ Малико соьга элира: «Хьо инзар хIунда вуьйлу? Оцу зудчун а, иза шена тIехь лелош долчу ворхI корта а, итт

маIа а йолчу экханан а кьайле юьйцур ю ас хьуна. ⁸ Хьуна гина долу и экха цкъа мацах дийна дара, ткъа хIинца делла. Амма иза кхин цкъа а, бух боцучу Ин чуьра хьала а даьлла, шен хIаллакьхиларна тIедогГур ду. ТIаккха, хIара дуьне кхуллуш дуьйна а шайн цIераш дахаран тептар тIе дIаязыйна а йоцуш, лаьттагъ бехарш, и экха шайна гича, цецбевр бу. ХIунда аьлча иза цкъа дийна а хилла, тIаккха делла, амма юха, ден а делла, схьадогГур ду.

⁹ Кхузахъ хьекъалх буьзна кхетам оьшу. ВорхI корта — иза зуда тIехиьна болу ворхI гу бу. ¹⁰ Иштта уьш ворхI паччахъ ву бохург а ду. Царах пхий велла. Цхъаь хIинца а дийна ву. Ткъа тIаьххьарниг хIинца а схьаваза ву. Иза схьавеача, кIезигчу хенахъ бен паччахъалла дан ца деза цуьнан. ¹¹ Ткъа мацах дийна а хилла, хIинца делла долу экха — иза оцу ворхIаннах цхъаь волу борхIалГIа паччахъ ву. Иза шен хIаллакьхиларна тIевогГур ву.

¹² Хьуна гуш йолу итт маIа — уьш хIинца а олалла дан волавалаза волу итт паччахъ ву. Царна хIоранна а цхъацца сахътехъ экханца цхъаьна, паччахъо санна, олалла дан бакъо лур ю. ¹³ Оцу итте а паччахъан цхъатерра Iалашонаш хир ю. Цара шайн ницкъ а, олалла а экханна дIалур ду. ¹⁴ Цара Iахарца тIом бийр бу. Ткъа Iахаро царна тIехь толам боккхур бу, хIунда аьлча Иза ву олахойн Олахо а, паччахъийн Паччахъ а. Ткъа Цуьнца берш бу Цо кхайкхиарш а, къастийнарш а, тешаме берш а».

¹⁵ Малико соьга элира: «Шена тIехь и нахаца лелаш ерг а йолуш, хьуна гина долу и хиш — уьш халкъаш а, тобанаш а, къаьмнаш а, меттанаш а бохург ду. ¹⁶ Хьуна гиначу итте а маIана а, экханна а Iаьрга ян а езар яц и нахаца леларг. Цуьнан долахъ мел дерг схъа а даьккхина, цара иза ерзина йоккхур ю. Цара цуьнан дегI а дуур ду, и цIергахъ ягор а ю. ¹⁷ ХIунда аьлча Дала оцу итт маIан даг чу Шен Iалашо кхочушъяр чудиллина. Иштта цара вовшашца барт бийр бу шайн паччахъалла экханан дола дIадала. Иза иштта хир ду, Делан дешнаш кхочушилалц.

¹⁸ Ткъа хьуна гина йолу зуда — иза лаьттарчу паччахъашна тIехь олалла деш йолу йоккха гIала ю».

Бавел-гIалин хIаллакьхилар

18 ¹ Цул тIаьхъа суна гира стигалара охьадогIу кхин а цхъа малик. Цуьнан долахъ доккха олалла дара. Оцу маликан нуьро латта къагийра. ² Цо айдинчу озаца, мохъ тоьхна, элира: «Ма хIаллакьхили иза! ХIаллак а хилла, дIаели-кх йоккха Бавел-гIала. Жинашна Iан меттиг а, муьлххачу а харц жинна дIалачкъа меттиг а хили цунах. Муьлххачу а хьарамчу олхазаран бен а, муьлххачу а хьарамчу а, маьттазчу а экханан бен а хили цунах. ³ ХIунда аьлча ша сийсаза леларна, Дела дарвеш долу чагIар

^{16:15} Маттай 24:43, 44; Лака 12:39, 40; Довзийтинарг 3:3. ^{16:16} Сулим 23:29; Закри-ЯхIу 12:11. ^{16:18} Довзийтинарг 8:5; 11:13, 19. ^{16:19} ЕшаI-ЯхIу 51:17. ^{16:20} Довзийтинарг 6:14. ^{16:21} Арадаккхар 9:23; Довзийтинарг 11:19. ^{17:1} Ярми-ЯхIу 51:13.

^{17:2} ЕшаI-ЯхIу 23:17; Ярми-ЯхIу 51:7. ^{17:3} Довзийтинарг 13:1. ^{17:4} Ярми-ЯхIу 51:7.

^{17:8} Даниал 7:7; Довзийтинарг 11:7; Забур 68:29. ^{17:12} Даниал 7:24. ^{18:2} ЕшаI-ЯхIу 21:9; Ярми-ЯхIу 51:8; Довзийтинарг 14:8; ЕшаI-ЯхIу 13:21; Ярми-ЯхIу 50:39.

^{18:3} ЕшаI-ЯхIу 23:17; Ярми-ЯхIу 51:7.

малийна цо массо а халкъашна. Дуьнен чуьра паччахьаш а сийсазбевли цуьнца цхьаьна. Иштта дуьнен чуьра совдегарш а хьал долуш хилла дIа-хИттира, цуьнан сов баккий боьха лаамаш бахьана долуш».

⁴ТIаккха стигалара кхечу цхьана озо олуш хезира суна:

«Сан халкъ, арадала оцу гIали чуьра,
цигахь къинош леточарна юкъаьх дакъалоцуш хьо ца
хилийта,
хьуна хьайна а, царна санна, цамгарийн ун ца
кхетийтархьама.

⁵ Цуьнан къинош стигала хьалакхаччал ду.

Ткъа цуьнан харцонаш Далла дагахь ю.

⁶ Цо кхечарна динчу гIуллакхашка хьажжий, дIадекхалаш цунна!

Цо шайна динчунна дуьхьал шозза а дIадекхалаш цунна.

Цо шайна чагIар кечдинчу кедяхь

цул шозза дукха чагIар кечде аша цунна.

⁷ Хьолана юкъа а яхана, шен сийлалла хьала а даьккхина, иза

Ийна хиларе терра,

аша а оццул баланехь а, гIайгIанехь а хилийта иза.

ХIунда аьлча цо шен дагахь боху: „Со паччахь хилла Iаш ю.

Со йисина Iаш ерг яц.

Со цкъа а хир яц гIайгIане!“

⁸ Цундела цхьана дийнахь богIур бу цунна тIе цуьнан баланах:

ялар а, гIайгIане хилар а, мацалла а.

И гIала цIергахь йогур ю,

хIунда аьлча ницкъ болуш ву цунна кхел йо Веза Дела».

⁹ТIаккха, и гIала йогуш, цунах хьалабаьлла кIур шайна гича, цу гIалахь сийсаза лелла болу а, хьал лакхадаьлла болу а дуьнен чуьра паччахьаш, цунна тийжа а тийжаш, боьлхур бу. ¹⁰Цу гIалина тIедеанчу Iазапна, даг чу кхерамаш а тесна, генна дIа а хИттина, цара эр ду:

«Къа ду хьан, йоккха гIала!

Къа ду нуьцкъалчу Бавел-гIалин!

ХIунда аьлча нийсса цхьана сахьтхь

хьуна кхел йина-кх!»

¹¹Оцу гIалина хилларг бахьанехь боьлхуш а, гIайгIанехь а хир бу дер-риг а дуьнен чуьра совдегарш а. ХIунда аьлча церан юккуш йолу хIуманаш хIинца цхьаммо а оьцуш яц. ¹²Уьш яра дашо а, дато а хIуманаш а, деза тIулгаш а, жовхIарш а, дуткъачу кIадих йина хIуманаш а, таьIна-цIен долу кIадеш а, дареш а, цIарула-цIен бос болу кIадеш а. Иштта духкуш

^{18:4} ЕшаI-ЯхIу 48:20; Ярми-ЯхIу 50:8; 51:6, 45. ^{18:5} Доладалар 18:20, 21; Ярми-ЯхIу 51:9. ^{18:6} Забур 136:8; Ярми-ЯхIу 50:29. ^{18:7}, ⁸ ЕшаI-ЯхIу 47:7-9. ^{18:9}, ¹⁰ Яхьазкхиал 26:16, 17. ^{18:11} Яхьазкхиал 27:31, 36. ^{18:12}, ¹³ Яхьазкхиал 27:12, 13, 22.

дара цара массо а тайпана хаза хьожа йогIу дечиг а, пийлан маIех йина йолу тайп-тайпана хIуманаш а, уггар а дезачу дечигах йина йолу массо а тайпана хIуманаш а, цIаста а, эчиг а, шагатIулг а, ¹³хаза хьожа йогIу даьт-та а, хаза хьожа йогIу кIур хьалабохуйтург а, деза хьакхарш а, чагIар а, зайтдаьтта а, дама а, ялта а, бежанаш а, уьстагIий а, дой а, гIудалкхаш а. Иштта леш а, йийсар динарш а бара цара бухкуш. ¹⁴Цара эр ду: «Хьайн дола яха хьо хьегна мехала хIуманаш ерриш а хьан долара дIаевлла. Дер-риге а сийлалла а, возалла а дайна, йиси хьо. Уьш кхин хир дац хьан». ¹⁵И массо а хIуманаш а юккуш, мах лелош хилла болу, цунах хьал лакхадаьл-ла совдегарш, цуьнан баланех кхера а белла, гено дIахIуьттур бу. Боьлхуш а, гIайгIанехь а болуш, ¹⁶цара эр ду:

«Къа ду хьан, ва йоккха гIала!

Дуткъачу а, таьIна-цIечу а, цIарула-цIечу а

кIадийн бедарш тIеюьйхира ахь.

Дешин хIуманашца а, дезачу тIулгашца а,

жовхIаршца а

кечйора хьо.

¹⁷ Цхьана сахьтхь хIаллакьхили-кх оццул дукха хилла долу хьал!»

Массо а хIордкеманаш долахь берш а, хIордкеманашна тIехь болу не-къахой а, кемалелорхой а, берриг а хIордаца доьзна йохкаэцар лелош берш а генна дIахИттира. ¹⁸Цара, йогучу гIалин цIерах хьалаболу кIур а гина, элира: «Муьлха гIала яра те цу йоккхачу гIаланах тера?!» ¹⁹ТIаккха шайн кортош тIе ченаш тийсира цара. ГIайгIане а эгна, белха а боьлхуш, цара, мохь а бетташ, бохура:

«Къа ду хьан, ва йоккха гIала!

ХIордана тIехь долу массо а хIордкеманаш шайн долахь

долчара

оцу гIалин деза а, мехала а мел долчу хIуманаш шайн хьал

совдаьккхира.

Ткъа хIинца-м иза цхьана сахьтхь йоьхна дIахIоьтти».

²⁰Яккхийэлаш шу, стигалш! Даккхийделаш шу, Делан долахь дерш а, векалш а, пайхамарш а! ХIунда аьлча Дала кхел йина цунна, цо шуна мел дина вон бахьанехь.

²¹Цхьана нуьцкъалчу малико, хьеран боккхачу тIулгах тера болу тIулг сьха а эцна, хIорда чу кхоьссира. Цо элира:

«Ишттачу ницкъаца хIаллакийир ю

сел йоккха йолу Бавел-гIала,

иза кхин юха хир а йоцуш!

^{18:15} Яхьазкхиал 27:31, 36. ^{18:17} ЕшаI-ЯхIу 23:14; Яхьазкхиал 27:26-30. ^{18:18} Яхьаз-кхиал 27:32. ^{18:19} Яхьазкхиал 27:30-34. ^{18:20} Карлабаьккхинарг 32:43; Ярми-ЯхIу 51:48. ^{18:21} Ярми-ЯхIу 51:63, 64; Яхьазкхиал 26:21.

- 22 Кхин цкъа а хезар дац хьуна чохь
мерз-пондар локхучеран а, иллеш олучеран а аьзнаш,
шедагаш а, маIаш а локхучеран а аьзнаш.
Цхьана а тайпана пхьераш кхин хир бац хьуна чохь.
Болх беш хыйзаш йолчу кохьаран гIовгIа а хезар яц
хьуна чохь.
- 23 Къубданан серло а кхин хир яц хьуна чохь.
Кхин цкъа а хезар дац хьуна чохь нускалийн а,
уьш балош болчеран а аьзнаш.
Хьан совдегарш бара кху дуьненахь уггар а хьалдерш.
Хьуна чохь болчу бозбунчаша Iехийнера массо а халкъаш».
- 24 Кху гIалахь карийнера байинчу пайхамарийн а, Делан нехан а, массо
а кху лаьттахь байинчеран а цIий!

19 ¹Цул гIаьхьа, йоккхачу тобано олуш санна, стигалара чIогIа аз хе-
зира суна. Цо бохура:

- «Далла бу хастам!»
Вайн Делехь ду кIелхьардовлар а, сийлалла а, нуьцкъалалла а.
- 2 Цуьннан кхелаш билггал бакъ а,
нийсо йолуш а ю.
Цо кхел йира оцу чIогIа сийсаза лелаш йолчунна, оцу йоккхачу
гIалина.
Цо шен сийсаза леларца дуьне а бехдинера.
Цо Делан ялхой болчеран цIий Iанорна,
Дала цунна догIуш долу таIзар дира».
- 3 ШозлагIа а олуш хезира суна:
«Хастам бу Далла!
Ерриг а тIейогIучу заманна а хир бу цу гIалина тIехула
хьалатуьйсусх кIур».
- 4 TIаккха ткъе виь къано а, диь дийнат а Iаршана тIехиьна Iаш волчу
Далла хьалха суждане дахара. Цара бохура: «Амин! Хастам бу Далла!»

Iахаро зуда ялор

- 5 TIаккха оцу Iаршара схьадолу кхин а аз хезира. Цо бохура:
«Хастамаш бе вайн Далла
массо а Цуьннан ялхой болчара а,

* 19:1 Далла бу хастам. Ма-дарра аьлча, яздархочо кхузахь а, дерриге а 19-чу коьр-
тахь а Iебархойн маттера долу дош леладо: *XIалалу-ЯхIу*.

18:22, 23 Ярми-ЯхIу 7:34; 25:10. 18:24 Ярми-ЯхIу 51:49. 19:2 Карлабаьккхинарг 32:43;
Сулим 9:7. 19:3 ЕшаI-ЯхIу 34:10. 19:5 Забур 113:21.

- Цунах кхобруш болчу
лараме боцучара а, цIеяханчара а».
- 6 Суна хезира йоккхачу тобанна чурьа долуш санна долу аз а. Чухчарин
гIовгIанахь я чIогIачу стигалан къекъарх тера дара и аз. Цо бохура:
«Хастам бу Далла!
XIунда аьлча массо а ницкъийн Веза Дела
паччахьалла дан волавелла.
- 7 Даккхийдерца, самукъадаьлла хир ду вай.
Далла хастамаш беш, Цуьннан сийлалла ойур ю вай.
XIунда аьлча Iахаро зуда яло хан тIекхьаьчна,
ткъа Цо ялош ерг кечьелла.
- 8 Цо цIена а, лепаш долчу а дуткъачу кIадинан коч тIеюьйхина».
(Ткъа и дуткъа кIади – Делан долахь болчара Цуьннан лаамехь дина до-
лу гIуллакхаш бохург ду.)
⁹Малико соьга элира: «ДIаязде: „Декъала бу Iахаро зуда ялорна дIа-
хIоттийначу тойне кхайкхинарш“». Кхин а цо элира: «XIорш билггал
бакъдолу Делан дешнаш ду».
- ¹⁰Со цуьннан когашка вуьйжира, цунна хьалха Iибадат дан дагахь, амма
малико соьга элира: «Варелахь, и ма делахь! Со а ду Далла гIуллакх деш
дерг, хьо а, Iийсах лаьцна долу тоьшалла лардеш болу хьан вежарий а
санна. Далла бен ма де Iибадат! XIунда аьлча Делера болчу хаамийн дух
Iийсах лаьцна долу тоьшалла ду».

KIайчу дин тIехь волу дошло

- ¹¹Суна гира дIаеллаелла стигал. Цигахь лаьтташ кIайн дин бара. Цу тIе
хьйна Волчух тешаме Верг а, билггал волу бакъ Верг а олу. Цо кхел яр а, тIом
бар а нийсонца леладо. ¹²Цуьннан бIаьргаш йогуш йолчу цIерах тера ду. Ткъа
Цуьннан коьрта тIехь дуккха а таьжнаш ду. Цунна тIехь язйина, Цунна Шена
бен, кхин цхьанна а хууш йоцу цIе ю. ¹³Цийно тIадийна оба яра Цунна
тIехь. Беречун цIе «Делан Дош» ю. ¹⁴Цунна тIаьхьахIиттина догIуш дара
стигалан эскарш. Церан дошлой кIайчу дойшна тIехь бара, ткъа царна тIехь
яра цIеначу дуткъачу лепаш долчу кIадих йина бедарш. ¹⁵Цуьннан багара ира
тур схьадолура, халкъашна тIехь толам баккхархьама. Аьчка гIожаца Цо
олалла дийр ду царна тIехь. Массо а ницкъийн Делан оьгIазечу дераллин
муттдоккхургана чохь Цо кемсаш хьобшур ю. ¹⁶Цуьннан духар тIехь а, хаьн
тIехь а язйина иштта цIе ю: «Паччахьийн а Паччахь, олахойн а Олахо».

- ¹⁷TIаккха суна гира малхехь лаьтташ долу цхьа малик. Цо, аз а ай-
дина, мохь туьйхира стигална юккъехула тIемадаьлла добдучу массо а

19:6 Яхьазкхиал 1:24; Забур 92:1; 96:1; 98:1. 19:9 Маттай 22:2, 3. 19:11 Яхьазкхиал 1:1;
Забур 95:13; ЕшаI-ЯхIу 11:4. 19:12 Даниал 10:6. 19:15 Забур 2:9; ЕшаI-ЯхIу 63:3; Юал
3:13; Довзийтинарг 14:20. 19:17, 18 Яхьазкхиал 39:17-20.

олхазаршка: «Тема а довлий, схагулло Делан доккчачу тойне. ¹⁸Аша длада паччахьийн а, тѳеман коьртачу хьаькакийн а, тѳемалойн а дилха а, иштта дойн а, церан дошлойн а, паргIат болчу массеран а, леш болчеран а, лараме боцучеран а, цѳеяхначийн а дилха а».

¹⁹Тпаккха суна гира эхка а, дуьнен чуьра паччахьаш а шайн эскаршца цхьаьна. Уьш гулделлера оцу дин тѳе хиьна Волчунна а, Цуьнан эскарна а дуьхьал тIом бан. ²⁰Амма эхка а, цунна хьалха тамашийна билгалонаш еш хилла волу харцпайхамар а схаьлецира. Оцу шен гIуллакхашца цо тѳе-хийнера эхханан мухIар шайна тѳедиллийтинарш а, эхханан суьртана Ибадат дийраш а. Эхка а, харцпайхамар а, ший а дийна доллушехь, чохь саьмгал долчу а, цѳе яьлла богучу а Юма чу тесира. ²¹Ткъа бисина болу кхиберш дин тѳе хиьна Волчун багара схадолучу тубраца байира. Дерриге а олхазарша шаьш дуьзалц церан дилха диира.

Цхьана эзар шарахь лаьттар долу паччахьалла

20 ¹Стигалшкара охьадуссу малик гира суна. Цуьнан карахь бух боцучу Инан догIа а дара, стомма зIе а яра. ²Шех иблис а, Делан мостагIа а олу, шира лаьхьа болу саьрмик, сха а лаьцна, цхьана эзар шарна зIенашца дIабихкира малико. ³Цу саьрмике тIедогIу долчу цхьана эзар шарахь адамаш ца тѳеадайтархьама, малико, иза бух боцучу Ин чу а тесна, и Ин дIакъевлира, неIарна мухIар а тухуш. И эзар шо чекхдаьлча, цхьа кIеззигчу ханна иза арахеца безар бу.

⁴Цул тIаьхьа суна гира паччахьан гIанташ. Царна тIе охьахиьна болчеран караделлера кхел яр. Делан дош дIасадаржорна а, Иийсах тоьшалла дарна а тIера кортош даьхна болчеран синош а гира суна. Я эхканна а, я цуьнан суьртана а Ибадат ца динера цара. Цу эхханан мухIар а тIе ца диллийтинера цара я шайн хьаьжнаш тIе а, я куьйгаш тIе а. Цара, беллачуьра ден а белла, Дала леррина Кьобалвинчуьнца цхьаьна эзар шарахь паччахьалла дира. ⁵(Ткъа белла болу биснарш и эзар шо чекхдалалц денбелла бацара.) Нах беллачуьра дуьхьара денбалар ду иза. ⁶Декъала а, Дала даздина а ду-кх оцу нах беллачуьра дуьхьара денбаларехь дакъалоцу долу адамаш. ШолгIачу даларан олаллехь дац уьш. И нах Делан а, Дала леррина Кьобалвинчун а динан дай хир бу. Цара цхьана эзар шарахь Цуьнца паччахьалла дийр ду.

Иблисана тIехь толам баккхар

⁷И эзар шо чекхдаьлча, иблис чудоблчинчуьра дIахоьцур ду. Дуьненан еа а йистехь долу халкъаш, ГIогI а, МагIогI а, тѳеадеш арадер ду и. Цо тIаме схагулдийр ду, хIордан берда тIера гIум санна, дукха долу адамаш. ⁸Уьш дуьне мел ду дIадахара. Делан долахь болчеран меттаматтана го

^{19:20} Довзийтинарг 13:1-18. ^{20:2} Доладалар 3:1. ^{20:4} Даниал 7:9, 22. ^{20:8} Яхьазкхиал 7:2; Яхьазкхиал 38:2, 9, 15.

бира цара – иза Далла езна йолу гIала ю. ⁹Амма стигалара цѳе йобссира, цу цIеро мостагIийн эскарш дIакхьяьлира. ¹⁰Ткъа уьш тѳеадайтарш хилла долу и иблис цѳе яьлла богучу саьмгалан Iам чу тесира. Цу Iам чохь эхка а дара, харцпайхамар а вара. Цара дийнахь а, буса а Iазап хьобгур ду ерриг а тIе-йогIучу заманахь.

Адамашна тIехь тIаьхьара кхел яр

¹¹Цул тIаьхьа суна гира йоккха кIайн басахь йолу Iарш а, цигахь хиьна Верг а. И волчуьра стигал а, латта а кьайладелира, царна кхин меттиг ца йисира. ¹²Тпаккха суна гира лараме боцу а, цѳеяхана хилла болу а белларш. Уьш Iаршана хьалха лаьтташ бара. Масех тептар схадиллира. Тпаккха кхин а цхьа тептар схадиллира – иза дахаран тептар дара. Цу тептаршна тIе дIаяздина долчу адамиьн гIуллакхашка хьаьжжина, кхел йора оцу беллачарна. ¹³ХIордо а схабелира шена чохь болу белларш. Шайна чохь болу белларш схабелира Южалло а, эхарто а. Царна хIоранна а, шайн-шайн гIуллакхашка хьаьжжина, кхел йира. ¹⁴Южалла а, эхарт а цѳе яьлла богучу Iам чу тесира. (И Iам шозлагIа валар ду.) ¹⁵Дахаран тептар тIе дIаяздина мел воцург цѳе яьлла богучу Iам чу тесира.

Керла стигал а, керла латта а

21 ¹Керла стигал а, керла латта а гира суна, хIунда аьлча хьалха хилла йолу стигал а, латта а хIинца дIадаьллера. ХIорд а кхин бацара. ²Тпаккха суна гира Делан гIала. Шен майрачунна кечдина долу нускалх тера йолу, Дела волчуьра стигалара охьайогIу керла Ярушалайм-гIала яра иза. ³Стигаларчу Iаршара айдина долу аз хезира суна. Цо бохура: «ХIинца Дела Iаш волу меттиг адамашна юкъахь ю! Дела цаьрца Иийр ву, ткъа царахь Цуьнан халкъ хир ду. Церан Дела Ша и адамаш долчоьхь Иийр ву. ⁴Дала церан хIора бIаьрхи а дIадоккхур ду. ХIинца дуьйна кхин валар, я белхар, я тийжар, я лазар хир дац, хIунда аьлча хьалхалера хIуманаш дIадевлла».

⁵Iаршана тIе хиьна Волчо элира: «ХIинца Ас массо а хIума керла кхуллур ду». Тпаккха Цо элира: «ДIаязде иза, хIунда аьлча хIара дешнаш тешаме а, билгал бакъ а ду». ⁶Кхин а Цо соьга элира: «Со ву массо а хIума Долийнарг а, чекхдоккхун Верг а, церан Хьалхе а, Чаккхе а. Хьогахь волчунна Ас бакъо лур ю дахаран хи долчу шовдан чуьра маьхза хи мала. ⁷Толлам баьккхинчунна и дерриг а дуьсур ду, ткъа Со цуьнан Дела а хир ву, иза Сан кIант а хир ву. ⁸Ткъа кIиллойн а, Иийсах тешар доцучеран а, вон

^{20:11, 12} Даниал 7:9, 10. ^{21:1} ЕшаI-ЯхIу 65:17; 66:22; 2 Кипин 3:13. ^{21:2} ЕшаI-ЯхIу 52:1; Довзийтинарг 3:12; ЕшаI-ЯхIу 61:10. ^{21:3} Яхьазкхиал 37:27; Iамальяр 26:11, 12. ^{21:4} ЕшаI-ЯхIу 25:8; ЕшаI-ЯхIу 35:10; 65:19. ^{21:6} ЕшаI-ЯхIу 55:1. ^{21:7} Дауд 7:14; Забур 88:27, 28.

болчеран а, адам дийначеран а, сийсаза лелачийн а, бозбунчийн а, харц-деланашна Іамал еш болчеран а, массо а харцдуйчкеран а дакъа хир ду цІарах а, саьмгалх а богучу Іам чохъ. Иза шозлагІа валар ду».

Керла Ярушалайм

⁹ТІаккха тІаьхьарчу заманан баланех дуьзна долу ворхІ бога шайн карахъ долчу маликех цхьаъ суна тІедеара. Цо соьга элира: «Схъавола, Іахаро далон долу нускал гойтур ду ас хьуна». ¹⁰Суна тІе Делан Са доьссича, малико со боккхачу, лекхачу лам тІе ваьккхира. Цигахъ цо суна гайтира стигалара Дела волчуьра охъайогІу еза Ярушалайм-гІала. ¹¹Делан сийлалла яра цу гІалина чохъ. Къегаш болчу яспис олучу безачу тІулгах а, чекх са гуш долчу цІеначу ангалих а тера дара цуьнан лепар. ¹²Цу Ярушалайм-гІалина гонах боккха а, лекха а пен бара. Цуьнан шийтта ков а дара. Кевнашкахъ лаьтташ шийтта малик дара. Ткъа цу кевнашна тІе дІаязийна Исраилан халкъан шийтте а тайпанийн цІераш яра. ¹³Царах кхо ков малхбалехъа агІор дара, кхин кхоъ – къилбаседехъа, важа кхоъ – къилбехъа, дисина кхоъ малхбузехъа агІор дара. ¹⁴ГІалин и пенаш шийтта тІулган бух тІехъ лаьтташ дара. Цу баххаш тІе дІаязийна Іахаран шийтта векалан цІераш яра. ¹⁵Цу гІалин а, цуьнан кевнийн а, пеныйн а йохалла а, шоралла а, лакхалла а юста лерина дашо гІаж яра соьца къамел деш волчуьнгахъ. ¹⁶И гІала биъ са болуш дІахІоттийнера. Цуьнан йохалла а, шоралла а цхъатерра яра. Оцу гІожаца цо и гІала юьстира. Иза бІозза шийтта эзар сажа хилира. Ткъа цуьнан йохаллин а, шораллин а, лакхаллин а барам цхъатерра бара. ¹⁷ТІаккха пеныйн лакхалла а юьстира малико. Адамаша бустучу барамехъ юстура малико. Пенаш цхъа бІе шовзткъе диъ дол лекха дара. ¹⁸И пенаш яспис олучу дезачу тІулгах дина дара. ГІала ша а цІеначу деших йина яра. И деши, ангали санна, чекх са гуш дара. ¹⁹ГІалин пеныйн баххаш массо а тайпанарчу дезачу тІулгашца кечдина дара. Цхъана пенан бух яспис олучу, шолгІаниг – саппир олучу, кхоалгІаниг – халкидон, боьалгІаниг – изумруд, ²⁰пхоьалгІаниг – сардоникс, йолхалгІаниг – сардис, ворхІалгІаниг – хризолит, борхІалгІаниг – вирил, уьссалгІаниг – топаз, уьтталгІаниг – хризопрас, цхъайтталгІаниг – яцинт, шийтталгІаниг – аметист олучу дезачу тІулгах бинера. ²¹ГІалин шийтта ков шийтта жовхІар дара. ХІора ков цхъацца жовхІарх дина дара. ГІалин коьртачу урамера некъ цІеначу деших бинера. Урамаш чекх са гуш долчу ангалих тера дара.

²²Цу гІалахъ Делан цІа ца гира суна, хІунда аьлча Далла Іибадат дечу цІийнан метта массо а ницкъийн Веза Дела а, Іахар а Шайш бу цу гІалахъ. ²³Оцу гІалина иза серлаялийтархъама я малх, я бутт ца оьшу, хІунда аьлча

Делан сийлаллин нуьро серлайоккху иза. Іахар а цуьнан къуьда бу. ²⁴Цу серлонгахъ дуьненан халкъаш а лелар ду, дуьненарчу паччахъаша а шайн хьал дахьар ду цу гІали чу. ²⁵Оцу гІалин кевнаш дийнахъ дІа а ца къовлу, цигахъ буьйса хир йоцу дела. ²⁶Халкъийн хьал а, хазна а цу гІали чу яхьар ю. ²⁷Цхъа а боьха хІума а, иштта сийсаза долу гІуллакхаш дийраш а, харцдерг лелош берш а чубевр бац цу гІалина. Іахарехъ долчу дахаран тептар тІехъ цІераш язйина берш бен, цхъа а гІур вац цу чу.

22 ¹ТІаккха малико суна гайтира шена чохъ дахаран хи долу шовда. ЦІеначу ангалих тера цІена хи дара иза. Делан а, Іахаран а Іаршера схъадолура и шовда. ²Иза гІалин коьртачу урамна юккъехула чекхдолура. Оцу чекхдолучу хин шинна а агІор лаьтташ дара дахаран дитташ. Цара цхъана шарахъ шуьйттаза стом ло – хІора батгахъ цкъа а луш. Ткъа дитташ тІера гІаш халкъашна дарбана делла. ³Шайна неІалт кхайкхийнчарах кхин хІумма а хир дац цигахъ.

Эццахъ Делан а, Іахаран а Іарш хир ду, ткъа Цуьнан ялхой а хир бу Цунна Іамал еш. ⁴Цигахъ Делан юьхъ а гур ю царна. Цуьнан цІе а хир ю церан хъаьжнашна тІехъ. ⁵Буьйса а кхин хир яц цигахъ. Кхин оьшур яц цигахъ я стогаран, я малхан серло, хІунда аьлча Везачу Дала Ша лур ю царна серло. Цара, паччахъаша санна, олалла дийр ду ерриг а тІеьогІучу заманахъ.

Іийса схъавар

⁶Малико соьга элира: «ХІара дешнаш тешаме а, билггал бакъ а ду. Шен Сине пайхамарш иракарахІуьттуьйтучу Везачу Дала Шен малик дахийтира кестта хила деза хІуманаш Шен ялхошна гайта».

⁷«Хаалаш, Со кестта вогІур ву. Декъала ву кху тептар тІехъ дІаяздина долу Делера болчу хааман дешнаш лардеш верг!»

⁸Со, Яхъья, и дерриге а хезнарг а, гинарг а ву. И хІуманаш хезна а, гина а ваьлчул тІаьхъа, уьш сайна гайтинчу маликан когашка вуьйжира со, цунна Іибадат дархъама. ⁹Амма малико соьга элира: «Варелахъ, и ма делахъ, хІунда аьлча хьо а, хъан динан вежарий болу пайхамарш а, кху тептар тІехъ дерг мел лардийриг а санна, со а ду Цуьнан ялхо. Далла бен ма де Іибадат!»

¹⁰Малико кхин а элира соьга: «Кху тептар тІехъ язбина болу Делера хаам къайла ма баккхалахъ, хІунда аьлча и дерриг а хир долу хан тІекхочуш ю. ¹¹Харцдерг лелочара кхидІа а леладойла изза. Боьха лаамаш кхочушбийраш кхин а бехлойла. Делан лаамехъ берш кхидІа а лелийла бакъонца. Далла гергахъ цІена берш кхидІа а цІена лелийла».

^{21:10} Яхъазкхиал 40:2. ^{21:12, 13} Яхъазкхиал 48:30-35. ^{21:15} Яхъазкхиал 40:3.

^{21:23} ЕшаІ-ЯхІу 60:19, 20.

^{21:24} ЕшаІ-ЯхІу 60:3. ^{21:25, 26} ЕшаІ-ЯхІу 60:11. ^{21:27} ЕшаІ-ЯхІу 52:1; Яхъазкхиал 44:9. ^{22:1} Яхъазкхиал 47:1; Закри-ЯхІу 14:8. ^{22:2} Доладалар 2:9. ^{22:3} Закри-ЯхІу 14:11; Доладалар 3:17. ^{22:5} ЕшаІ-ЯхІу 60:19; Даниал 7:18. ^{22:11} Даниал 12:10.

¹²Иийсас боху: «Со кестта вогГур ву. Сан ял а Соьца ю, хЮоранна а, ша динчу гУллакхашка хъаьжжина, хъакъ дерг дАдалархъама. ¹³Со ву массо а хЮума Долийнарг а, чекхдоккхун Верг а, церан Хьалхе а, Чаккхе а, Дуьх-хьарлераниг а, ТПаьххьарлераниг а».

¹⁴Декъала бу шайн духарш цАндинарш. Цундела церан бакъо хир ю, кевнехула чекх а бевлла, гАлин чу бовла а, дахаран диттана тЕра стом баа а. ¹⁵Галина арахь буьсур бу жАьлех тера леларш а, бозбунчаш а, сийсаза леларш а, стаг вийнарш а, цУшна Iамал йийраш а, массо а харцонаш ян а лууш, уьш йийраш.

¹⁶«Аса, Иийсас, Сайн малик дахийтина динан тобанашкахь долчу шуь-га оцу хЮманех лаьцна хаам байга. Со ву Даудан Орам а, ТПаьхье а, Гуьй-ренан сирла Седа а».

¹⁷Делан Сино а, нускало а доьху: «Схъаволахь!» – бохуш.

И хезаш волчо а олийла: «Схъаволахь!»

Ша хьогах верг а схъавогИйла! Мала лууш волчо маьхза схъаобцийла дахаран хи.

Чаккхе

¹⁸Кху тептар тЕхь дАяздина долу Делера болчу хаамийн дешнаш хезаш волчу хЮоранга а Аса дАхьедар до: «Нагахь цхьаммо кху дешнашна тЕе цхьа хЮума тЕетохяхь, Дала цу тептар тЕхь бийцина болу массо а баланаш тЕебоуьйтур бу цунна. ¹⁹Нагахь кху тептар тЕхь дАяздина долчу Делера болчу хаамийн дешнех цхьа хЮума тЕера дАдаккхяхь, Дала кху тептар тЕхь дийцина долчу дахаран диттехь а, иштта йийцинчу езачу гАлина чохь а дакъалацар дАдоккхур ду цуьнан».

²⁰Кху дерригенах а тоьшалла деш Волчо боху: «И бакъ ду, Со кестта вогГур ву».

Амин. Волахь, Веза Эла волу Ийса!

²¹Веза Эла волчу Ийсан дика хуьлийла шуьца даим а.

^{22:12} ЕшаI-ЯхIу 40:10; 62:11; Забур 27:4; ЕшаI-ЯхIу 40:10; Ярми-ЯхIу 17:10.

^{22:13} Довзийтинарг 1:8; ЕшаI-ЯхIу 44:6; 48:12; Довзийтинарг 1:17; 2:8. ^{22:14} Доладалар 2:9; 3:22; Довзийтинарг 7:14. ^{22:16} ЕшаI-ЯхIу 11:1, 10. ^{22:17} ЕшаI-ЯхIу 55:1.

^{22:18}, ¹⁹ Карлабаьккхинарг 4:2; 12:32.